ՏԱՐԻ 45ՐԴ — ԹԻՒ 233 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆՎԱՐ 19/1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 — 22 ՇԵՎՎԱԼ 19 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 1317 — ՇԱԲԱԹ

10 ՓԱՐ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պասրը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50
Գաւառներու համար	108 ղր.	60

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جواردنده ۳۸ نومرولی داره خصوصه

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ՊՈԼԻՍԷՆ ՊԱՂՏԱՏ

35 ԺԱՄՈՒԱՆ ՄԷՋ

Հազար ու մէկ գիշերներ.—Ուրբաթը Պոլիս, կիրակին Պաղտատ.—Ամաւները Տիգրիսի վրայ.—Ասազն եւ ուղտը.—Եփրատի լաստերը.—Ճմարիտ դարագլուխ մը.—Առիւծն օգտուողներ.—Ժամանակին հետ խաղալ.—Բերէ հացուր, գնող շատ'.—Մերիններու պիտի պահե՞ն իրենց դիրքը առեւտուրի մէջ.—Մեղրը թիեթակէ՞ կաթը ոչխարէն.—Օր նոր ճամբորդ նոր.—Երկու դրուշի հաւը վեց դրուշի.—Մահուր ճագրուած միայն կ'ընդունին քեզ.—Ցիսուն մարդու տեղ եզ մը ու կսոր մը երկաթ.—Ո՞վ պտրտած է տիպար ազարակները.—Ալ պիտի չի կռուիք կիներուն հետ.—Ո՞վ պիտի շահի մրցանակը.—Լրագիր կարդացէք.—Դարոց բացէ՛ք.—Ջորեպանը ֆօնտիմբէօն։

Պաղտատ՝ որուն գեղեցկութիւնը, ճոխութիւնն ու փառքը լիուլի նկարագրուած են «Հազար ու մէկ գիշերներ»ուն մէջ, այլ եւս մօտակայ մէկ թաղը կը դառնայ Կ. Պոլսոյ։ Ո՛ւ եւ ուղեւոր երբ ուրբաթ գիշեր մեկնի մայրաքաղաքէ՝ կիրակի առաւուն կանուխ պիտի գտնէ զինք Բաբելական այս հրամայիչ ոստանին պարիսպներուն առջեւն, ուր արտաւեններ իրենց մշտադալար ճիւղերով կը հովանաւորեն մեծատարած եզերքը Տիգրիսի, քաղցր հրապոյր մը պարգեւով անցնողուն աչքին։

Առաւօտ չէ ինչ որ կը գրենք, այլ մտացածին պատմութիւն։ Վեհ. կայսեր բարեհաճ իրատէին համեմատ, մօտ ատենէն պիտի սկսի շինուիլ Պոլիս Պաղտատ երկաթուղին, ամենէն շատ եօթն ութ տարուան մէջ հաղորդակցութեամբ իրարու կապելով այս երկու մեծափառ քաղաքները։

Անոնք միայն որ առիթ ունեցած են դէպի Պաղտատ ճամբորդելու, գիտեն թէ ինչ տժգոյնելի ուղեւորութիւն է այն երկարատեւ չրջանը որ Իսկենտերունէ կ'սկսի և հազիւ քաղաքներու առջեւէն քերելով կը մտնայ ընդարձակ անապատին մէջ։ Օրեր կ'անցնին, միշտ աւազ, ուղտ, դաշտ, և ցանցառաբար սև վրաններ։ Վաղը դարձեալ միօրինակութիւն, միւս օր առջինին կրկնութիւնը, այսպէս աւազէն և երկինքէն ուրիշ բան չի տեսնելով կը ճամբորդեն ուղեւորներ մերթ ուղտերու կըռնակը և մերթ ալ Եփրատի խախուտ լաստերուն վրայ, մինչև որ լրանայ քառասունքն ու նասին բարեբեր երկիրն ու վայելչաշքամարդութիւնը Հարուն էր Ռէշիտի հայրենիքին։

Հաղորդակցութեան այս դժուարութիւններուն հանդէպ անգամ մը ևս կը չեշտուի կարեւորութիւնը, մեծութիւնն ու արժանիքը Պոլիս-Պաղտատ երկաթուղիին որ չարունակութիւնն է Պոլիսէն մինչև Գոնիա երկարաձգուած գիծին և մինչև վերջակէտն հանիլը, նպատակ ունի հարիւրաւոր քաղաքներ հաղորդակցութեան դնել իրարու հետ։

Ճշմարիտ դարագլուխ մը պիտի բանայ այս օրինաւոր գիծ, առեւտրական, երկրագործական, կալուածական, տնտեսական և ուրիշ տեսակէտներով, որոնցմէ լիուլի օգտուելու և երկրին զարգացումին ու բարգաւաճումին նպաստել կարողանալու համար, պէտք է հիմակուընէ իսկ պատրաստուիլ։

Ամէն չրջան, ամէն նոր հիմնուած գործ իր բաղմակողմանի պահանջումներն ունեցած է որոնցմէ ամենէն աւելի անոնք օգտուած են որ հեռատեսութիւն, լուսամտութիւն և հմտութիւն ունեցած են ժամանակին հետ մէկտեղ քալելու և ուրիշներու անտարբերութենէն, ագիտութենէն օգտուելու։

Աններելի սխալ է կարծել, թէ Պոլիս-Պաղտատ գիծին բացուելէն ետքն ալ, անոր հետ հաղորդակցութեան գտնուող քաղաքները, միեւնոյն տնտեսական վիճակին մէջ պիտի գտնուին և թէ՝ ապրելու եղանակը միեւնոյնը պիտի մնայ, ինչ որ էր անկէ առաջ։

Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի երկաթուղին բաւական մեծ ազդոյց է այս սխալ ըմբռնումը հերքելու. սկսեալ երկրագործութենէն, վաճառականութենէն, կալուածներէն, արտերէն, դուարներէն, ամէն բան հիմնական փոփոխութեան ենթարկուած են այս համեմատաբար կարճ գիծին անցած տեղէն ուր բերքը՝ դրամի կը վերածուի դիւրութեամբ և պարտիզպանը, այգեպանը, դուարաբոյծը, հաւաբոյծը ուրիշին գիւղացին անդադար աշխատուելու մը աւելի վար իջնել պտոնկութեան վայրերուն մէջ։

— Եթէ հոն ալ չը գտնենք, պարոն Տէրվալ, անցած տեղերնուս պիտի անցնինք նորէն ու նորէն վեր պիտի ելլենք... պիտի տեսնենք Ֆօլիպէրիկոն, Օլէնբիան, Բազինօ ու Բարին։ բայց կարծեմ թէ աւելի վար իջնել պէտք է։

Հետեւեալ օրուընէ իսկ, ձեռնարկեցին հասարակաց պարահանդէսներու խուզարկութեան, որոնց մասնագիտութիւնն է վարոց կիներն ընդունելը։

Ընտրեալ յաճախորդներ, ինչպէս կ'ըսէր Լբրիչ, որոնք չատ անգամ պարերուն տեղը տարօրինակ կռիւներ կը բռնեն, որոնց մէջ այս պարոնները դանակի հետ կը խաղան։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (28)

ԿՈՐՈՆ

ԺԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՍԻՐԸ

Զ.

ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐԸ

—Դիտեմ, գիտեմ... քայլ միւնոյն բանն է, չատ կը ցաւիմ երբ ձեր այս ատիճան ծախսելը կը տեսնեմ։

Վերջապէս, հարիւր անգամ, հազար անգամ անցնելէն յետոյ բոլոր այն տեղերէն, ուր ամէն տեսակէ կիները կը գտնուէին, Լբրիչ յայտարարեց որ աւելի աղէկ էր չի յամառիլ և ատիներու. երկիրը, արտը, այգին, պարտէզը պիտի բռնադատեն որ իրենց ուզած ձեւով, մեծութեամբ ու քանակով պտուղ արտադրէ։ Նահապետական արօրներուն, դութաններուն, մանգաղներուն յաւիտենական արձակուրդ պիտի տան. երկրագործական բոլորովին նոր գործիներով պիտի մշակեն հողը. յիսուն մարդու տեղ մեքենայ մը ու եզ մը պիտի գործածեն և յետամնաց նախապաշարմունքներու արտադրած մէկին տեղ երեք հարիւր ձեռք բերելով պիտի ապրին մարդու պէս, պիտի վայելեն բարիքներն ու վրան պիտի խնդան տգէտներուն։

Երկաթուղին մեր օգտին գործածել, երկրին բարգաւաճման ու զարգացմանը նպաստել, մեր ձեռքն է բոլորովին։ Կայս. քարեխնամ կառավարութիւնը տիպար ագարակներ բացած է ամէն նահանգի մէջ երկրագործներուն համար. ո՞վ, քանի՞ մարդ հետաքրքրուած է մերիններէն երթալ այս ձրի չնորհէն օգտուելու և քսակը պարարեցնելու։ Նոր երկրագործական մեքենաներու նմոյշներ կան ամէն տիպար ագարակի մէջ. որ՞ու մտքէն անցած է փորձ մը ընել. գոնէ սուղ, դժուարագործածելի՞ ըլլային. ընդհակառակը տասը տասնրհինգ տարեկան աղայ մը իսկ կը գործածէ զանոնք դիւրութեամբ և ծախողներ ամէն պայմանի կը համակերպին իրենց մեքենաները քշելու համար։

Մինակ երկրագործութիւնը չէ, անդին այգեգործութիւնը կայ որ ոգին է այդ երկիրներուն. բայց ի՞նչ օգուտ ունին հասարակութեան այն մեծածաւալ այգիները, ոչինչ. թարմութեան ժամանակ կուտան, կը չռայլեն, ոռքի կոխան կ'ընեն խաղողը, յետոյ քիչ մը բաստեղ, ռուպ, և ամէնէն վերջն ալ օղի՝ տունը արբենալու և կնոջը հետ կռիւ ընելու համար. ասկէ անդին ոչինչ։ Իսկ հաղորդակցութեանց դիւրանալէն ետք, այն խաղողին ամէնէն անոյշն ճիւն իսկ կարելի է դրամի վերածել, խնայողութեամբ, հմտութեամբ և գիտութեամբ, այլազան ձեւերու վերածելով զայն։

Աւելորդ պիտի ըլլար մանրամասնութիւնը ընել բարեփոխութիւններուն, զորս նոր երկաթուղին իր հետ պիտի բերէ հաստատուած քաղաքները, գործ, հարստութիւն և դրամ սփռելով իր չուրջ։ Մաքով կոյրերուն, նախապաշարեալներուն համար չեն սակայն անոր չնորհները. աչքը չորս բացողներ, հիմակուընէ պատրաստուողներ պիտի չահին մեծ մրցանակը,

Եւ ի՞նչ են պատրաստութեան միջոցները։

Ամէնէն առաջ ձգել կղզիացած, ինքնամիտ կեանքը, լրագիր կարդալ, շարունակ կարդալ և այս առթիւ հաղորդակցութեան մէջ ըլլալ աշխարհի ամէն մասերուն հետ, առեւտրական և մտաւորական տեսակէտով։

Թերթի մը տարեկան բաժնեգինը խնայել տգիտութիւններու ամէնէն մեծն է. անոնք որ գործի մէջ են կամ թերի կրթութիւն ստացած են, պէտք է շարունակ լրագիր կարդան իրենց միտքը մշակելու և կրթութեան պակասը այդ ընթերցումով լրացնելու համար։ զարգացած մարդ մը առանց լրագիրի չի կրնար ապրիլ արդէն։

Երկրորդ և ամէնէն կարեւորը, մը զուտ տալ կրթական գործին, վայրկեան մը մնանալ, պարապ առարկութիւններ ընել սնրագործութիւն, տուն փլցնել է պարզապէս։ Տղան վարդապետ պիտի չըլլայ, սուը ճերմակին զատեց՝ հերիք է ըսել և դպրոցին հանելը ներկայ դարուս մէջ մանաւանդ, անոր բարոյական մահուան պատճառ ըլլալ ըսել է։

Առանց դիտութեան հաց չկայ ասկէ ետք, երկրագործութիւն, երկրագործութիւն, դարբնութիւն, կօշկակարութիւն, ամէն զբաղում ուսումի կը կարօտին օգտակար կերպով գործածուելու համար։

Կայս. կառավարութիւնը բացարձակ պայման դրած է որ Օսմանցիպատանիներ միայն ըլլան երկաթուղիին պաշտօնեաները. ահա ասիկա նոր զբաղում, նոր արհեստ, բայց ազէտ, անուս մարդը կրնայ համարձակիլ ընտրելի ներկայանալու՝ և է պաշտօնի։

Դեռ ուշ տարի չափ ժամանակ ունինք. եթէ այս օրուընէ իսկ բարեփոխենք դպրոցները, հոգ, խնամ տանինք անոնց վրայ, ապահովապէս ամէնէն յաջողակը կրնանք ըլլալ որ միակ պայմանն է երկաթուղիին բարիքներէն օգտուելու։ Ջորեպանին զուտ ան իսկ ուրիշ տարուան աշխատութեամբ կրնայ դրաւել հոը տեղը, պատուաւոր «քանտիքթէօն» մը կամ «չէֆ» մը ըլլալով երկաթուղիին վրայ։

ԿԱՆԱՆՑ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՆՈՐԷՆ ԲԵՐԱՅԻ ԱՐՇԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ
(ՎԵՐԱԲԱՑՄԱՆ ԱՌԹԻՒ)

Զէք գիտեր, ինչ անբացատրելի հաճոյքով է որ կը գրեմ այս տողերը, ես, որ տակաւին քանի մը օրեր առաջ և այս սիւնակներուն մէջէն իսկ չարաչար կը դատապարտէի խեղճերանքը — այսպէս ըսեմ — նախկին Արհեստագիտական Վարժարանին, վեր հանելով միւնոյն ատեն անոր ունենալիք օգուտը, ձեռնհաս անձանց իրաւասութեան ներքև։ Մամուլն ալ նուազ համամիտ չգտնուեցաւ այդ մտքին։

Եւ այսօր չատ ուրախ եմ որ կոյս դատապարտութեան հերքումը անձամբ ստորագրելու հարիւն ինձ կը գտնուիմ, բայց տեսնելով դուռները ինծի հետ չատերու բաղդատելով վարժարանին, այն վարժարանին՝ որ պիտի տայ մեզի, կամ ուրիշ կերպ խօսելով, որմէ կ'ակնկալենք ունենալ արհեստագիտահմիներ, չնորհիւ իրենց հմտութեան ու գործնական վարչութիւններուն, որոնց անունները ծանօթ են արդէն ամէնուս, և չպիտի վարանիմ ըսել՝ իրենց մատուցած ծառայութիւնները՝ կրթական չրջանակին մէջ։

Այսօրինակ ձեռնարկի մը համար չի բաւեր միայն հմտութիւն, այլ ձեռներէց ոգի ալ ունենալու է մարդ զայն վարելու համար, և այս երկուքին զուգակցումը պէտք է նաև քաջալերութիւնը, ընդհանուրին գնահատումը, որ իր կարգին խթան մը կրնայ ըլլալ յառաջդիմութեան։ Քաջալերութեան բացակայութիւնը կը վհատեցնէ նոյն իսկ է՛նն հպարտագրի տէր եղող մէկը, մինչ անոր ներկայութիւնը խրախոյս կը բերէ նոր նոր։ Նիւթական քաջալերութիւնը կը հասկնամ (մոռցայ այս բանը), և այո՛, այդ հաւկցնել կ'ուզեմ ես այ։

Ունինք չատ հարուստներ, (կամ աւելի աղուոր բառով մը ինքնին բացատրեմ) բարեկեցիկ ընտանիքներ, և անոնք ալ ունին իրենց կարգին դաստիարակներ, աղջիկ կամ մանչ, անոնց համար անհրաժեշտ է ամէն տեսակ այդպիսի ազգ. հասատատութեան մը գոյութիւնը, ուր կրնան դիմել յանձնարարելու համար օժիտներ, և այլ նման commande ներ ընել, փոխանակ երթալ օտար խանութներ պարպելու բուսակին քսակը այնքան չարչարելն ու միշտ խաբուելով ու չատ անգամ անոնց խնդուքներն ալ մեր վրայ հրաւիրելով յանդգնաս։ Օտարասիրութեան հասուցած չարիքները — ոչ ամէն պարագայի մէջ — մանաւանդ չէ նպատակ երբեք, դառնամ նորէն իմ նիւթիս։

Քաջալերութեան վրայ կը խօսէի կարծեմ, այո՛, ամէն անհատի և մանաւանդ իմ փափուկ կոչուած սեռիս պարտաւորութիւնն է ամէնէն աւելի գնահատել այդ ձեռնարկը, Զանազարկ մը ալ անոր յառաջդիմութեան, որպէս զի կենդանանայ փլուզումներուն մէջէն ճշմարիտ Արհեստագիտական վարժարանը։ Վարչիները պիտի վարեն ու ուսուցանեն, իսկ մենք, Օրիորդներ ու Տիկիններ, մենք ալ մեր կարողութեան սահմանին մէջ չպիտի ջանանք ամէն ջանք ի գործ դնել, Հաշուեհսեղանին և սրահին երկայնքը քով քովի չարուած պղտիկ սեղաններու առջև, մարդիկներ ապաստանի կը խմէին, որ նոյն զինկրան մանաւոր ըմպելին էր։

—Ձիշդ հայր Բօլոնի Աւօմուտը, ըսաւ երկրաչափը ընկերոջը։

—Անանկ չէ՞, Ռէօշէ՛ և ինչպէս կ'ըսեն—հաստատութիւնը պահած է իր նախկին վարպետին անունը, որ առաստ մը ժամը եօթն տասներորդ ապանուած գտնուեցաւ իր խանութին մէջ —գործ մըն ալ աս որ բաւական յոգնեցուց ոստիկանութիւնը... բան մը չի գտնելու համար... Եւ սակայն մեր այն տեսնուան պիտը, հայր Ֆիին քիչ մը քիչ չի յոգնեցաւ ատոր համար. իրաւ, վարպետին թեւին մէկը կտրած էր և սակայն կրնանք ընել թէ թեւատ ալ չէր...

(Շարունակելի)

Ի.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

—Քանի որ հոս ենք, յայտարարեց Լբրիչ, ալ ամբողջովին պատմենք ձախ եղբը։

Եւ աւելցուց.

—Ասոր հետ մէկտեղ, ինչ ալ տարօրինակ բան է այս կեանքը։ Արմանտ Անթուանը կը փնտռենք մայրը գտնելու համար. աղջիկը չի գըտնուիր... պաշտօնական ոստիկանութիւնը ի զուր ետեւէն ինկած է։

«Եւ ահաւասիկ հիմա ալ պէտք ունինք կատաղորէն երրորդ հետքի մը ետեւէն իյնալու, Ժիւլիէդ Սիւրտոնի...

—Իրաւ որ չատ կնճռոտ է այս գործը։

—Մեր արհեստը այսպէս եղած է միշտ, դիւրին չէ... և ո՞վ գիտէ թէ քիչ ատենէն չորրորդ մըն ալ փնտռելու պարտաւոր չպիտի ըլլանք... այս գործը կրնայ չատ հեռուները երթալ...

Ու նոյն իրիկունն իսկ պատեցան բոլոր այն պարահանդէսները ուր Լբրիչ կը կարծէր թէ ամէնէն աւելի հաւանականութիւն կար Ժիւլիէդին հանդիպելու։

Կէթէ փողոցը, Հազար-Սիւներու պարահանդէսին մէջ, որ ճիշդ ալ այդ պահուն բաց էր, հանդիսա մը առնելէ յետոյ, Տէրվալ և իր առաջնորդը ոտքով չափչփեցին այս տարօրինակ և այնքան լաւ ընտրուած անուն մը ունեցող փողոցը։

Իրաւ ալ, կէթէ փողոցը, Մօնրառնասի կայարանին դրացի թաղին մէջ կարծես կրակի երկարող ցոլք մըն է, և կը ներկայացնէ աչքառու հակադրութիւն մը դրացի լռիկ ու նոյն իսկ թաղոտ փողոցներուն հետ։

Հոն, Ամբնիւ սը Մէնի և Պուլվար Լուկար-Բիւնէի մէջտեղ, Մօնրառնասի գերեզմաններէն հազիւ երկու քայլ ադին, գարեջրատունները, սրճարանները, գինետունները, ժողովրդական ճաշարանները, և փողոցին վերջը, Ամբնիւ սը Մէնի մոտիկը ժամէն և Պոլինօ նուազահանդէսները, Մօնրառնասի թատրոնը կը չողչողան, իրենց ելեկտրական զունդերուն լոյսերովը փողոցը ողողելով։

Մայթերուն վրայ ամբոխը կը պտտի, կը վխտայ աւելի ճիշդը, խանութներդ ամբոխ մը ուր պատուաւոր գործաւորը, կինը թեւը, կը չփուի մաշած դիմագիծերով կասկածելի պարոնի մը հետ որ երբ թատրոններն ու երգեցիկ սրճարանները զոցուին, պիտի երթայ Ամբնիւ սը Մէնի կամարին տակ սպասելու, ուշ մնացած անցորդի մը քսակը շորթելու համար։

Ամպելի վաճառողի մը ցուցափեղկին առջեւ, զոր զանազան պատուղներով լեցուն օղիի չիշերը կը զարդարէին, Տէրվալ վայրկեան մը կանգ առաւ։

Սրահին խորը նշմարեցին ալամոդի մը յղկուած պղինձը և ուռած փորը։ Հաշուեհսեղանին և սրահին երկայնքը քով քովի չարուած պղտիկ սեղաններու առջև, մարդիկներ ապաստանի կը խմէին, որ նոյն զինկրան մանաւոր ըմպելին էր։

—Ձիշդ հայր Բօլոնի Աւօմուտը, ըսաւ երկրաչափը ընկերոջը։

—Անանկ չէ՞, Ռէօշէ՛ և ինչպէս կ'ըսեն—հաստատութիւնը պահած է իր նախկին վարպետին անունը, որ առաստ մը ժամը եօթն տասներորդ ապանուած գտնուեցաւ իր խանութին մէջ —գործ մըն ալ աս որ բաւական յոգնեցուց ոստիկանութիւնը... բան մը չի գտնելու համար... Եւ սակայն մեր այն տեսնուան պիտը, հայր Ֆիին քիչ մը քիչ չի յոգնեցաւ ատոր համար. իրաւ, վարպետին թեւին մէկը կտրած էր և սակայն կրնանք ընել թէ թեւատ ալ չէր...

(Շարունակելի)

ձեռք բերելու համար կորսուած գանձ մը, որ իրաւամբ ա՛յնքան մեծ արժէք ունի։ Անոնք որ Միրասէտիի օրերուն արդիւնքները կը ճանչնան և անոնք որ այդ նախանձը ունին սրտերնուն մէջ, չուտով պիտի փարին անչուշտ սատարելու գաղափարին, այսինքն քաջալերել գիմնալոյս գործին, ըսել կ'ուզեմ։

Մեր մէջ, անձնական փորձառութեամբ է որ կը խօսիմ, և դժբաղդութիւն մըն է, զոր կը խոստովանիմ, թէ փոխանակ նոր գործի մը, կամ գործի մը նոր սկսողները քաջալերելու, կը ջանան անոնց եռանդը մարել, ուղղակի կամ անուղղակի, հրապարակային կամ ոչ, և թէպէտ սին ու անկարեւոր, բայց վերջապէս, անփութկանը-կատ կերպերով։ Եւ ասոնց ամէնուն մէջէն սակայն, կորովոտ մէկը կը քալէ, կը շարունակէ իր գնացքը ականջ իսկ չկախելով նախանձորդներուն ընդունայն խօսքերուն, չքծոտի կարծիքներուն, որոնք իրենց արժանիքին չափ կարեւորութիւն ունին ապաքէն։ Բարեբաղդաբար աննչան թիւ մը կը կազմեն այս ակնարկածներու ու ողջամիտ խորհող գործողներու ստուար թիւի մը մէջ չուտով կը մարին իրենց անունները։ Կը մաղթեմ որ արհեստագիտական արժէքներն ալ չունենայ այդ խոչընդոտները, կը մաղթեմ որ մեծ մեծ յաջողութիւններ գան անմահ արձանագրել անոր անունը, կը մաղթեմ որ մեծանձն ու բարեսէր ազգայիններ չը զլանան իրենց քաջալերութիւնները, որոնք անոր յաջողութեան է՛ն մեծ գրաւականն են. կը մաղթեմ որ ճշմարիտ արհեստագիտուհիներով օժտուի ազգն ալ, որոնց ա՛նչքան պէտքը ունինք, և հուսկ կը մաղթեմ Աստուծ. վարչութիւնը կարողութիւն, յաջողութիւն և յարատեւութիւն։

Օր մը թերեւս, երբ անձամբ երթամ տեսնել զիրենք ու իրենց գործը, կը խոստանամ պարզել ընթերցողներուս իմ տեսութիւնները։

ՀԱՅԿԱՆՈՇ ՄԱՌՔ

ԱՆՁԱՆԱՁ ԴԷՄՔԵՐ

ԱՔԻՆ ՀԱՄԿՈՒԹԻՒՆ

«Պոլիսի վարդ»ը, ինձ այդպէս ըսին, ատող մը նա միշտ, ատող... կեանքը սին, քաշուած կեանք ունի... հոգի բարբարիկ, բայց ինք գթոտ է կ'ընէ յար բարիք, ու ատոր համար արդէն զինք գովին, աղքատ մը նօթի անցած չէ քովէն։

Գրող կարդացող միշտ արթուն է նա, վեճէ կուիւէ հեռու կը կենայ, գրած է շատ մը յօդուածներ սիրուն, փառքը հասած է մինչեւ ուսերուն, բայց երբ տեսած է... իր դատարկ քսակ, քաշուած է մէկ կողմ չի տեսած պակ։ Զաղկած է բարքեր աղտոտն ու յոռին, մատով չօշափած վէրքերը խորին, դեղ դարման խորհած բուժած է ցաւեր, իր գրչով... բնաւ գործած չէ աւեր, միշտ խելօք գրած խօսած հանդարտիկ, ինչ հոգ թէ զինքը կը հեգնեն արդիւք, յարգանք չի մուրար։.. բաւ է որ իրեն, կոտր մը հայիկ պանիրը բերեն։

Տարի՞քն ըսեմ, կայ եօթանասուն, կիրթ սիրտ մը ունի ու միտք մը հոսուն, ձերմակ պեխ ունի ան՝ երբէ՛ք մօրուք, մօրուք դնելը ֆաշա մ'է նոր-ուկ, դեռ անպէտ տղաք կը վխտան հիսակ՝ որ մօրուք ունին... յարգամայր դիմակ։

«Պոլիսի վարդ»ը հոտ ունի իրաւ, փնտռուցած է բայց բաղդն անիրաւ։ Քամակը ծուռ է, ծուռ փայտի մը պէս՝ որ չ'ուղղուիր բնաւ ծեծես ալ տիւս, դէմքը թխորակ գլուխ մը խաշոր, աչեր կապուտակ երբեմն խոժոռ. սիրտը տուաւ ինձ ան անցեալ ամառ, երբ դացի զինքը տեսնելու համար. յաճախ կուգար ինձ բռնուէր խօսքի, Ցորկեան կ'ուզէր արծաթ կամ... ոսկի, «իրաւունքս է», ազա՛ր, կ'որոտար, քեզ միայն կ'ըսեմ, քեզ՝ որ ես օտար։ Իր մէկ գրիկը կարդացէք տեսէ՛ք, դուք որ խելացի, խոհեմ ու ...հեղ էք։

«Հոգիս մաշեցաւ ճիշտ տասնինգ տարի, քիչ անարգանքներ, ցաւեր չի տարի, գրեցի ընդ միշտ մայեցի գրիչ. ինչ հոգ թէ այսօր առեր իմ... բրիչ. նախկին մեծ դերս պէտք չէ միշտ մոռնալ, ու ելնել ինձ դէմ հայել ու ոռնալ։ Մեծ դէմքս մ'եմ վերջացող դարուն. պէտք է որ յարգեն զիս էգն ու արուն։ Սին բամբասանքներ բաւ զիս վրդովին, բա՛ւ ալ անցուցին փորձութեան բովէն... մեծցուցի չատեր առաջնորդ եղայ, հիմա պէտք է որ գլխուս փառք տեղայ... ապերախտ մ'ըլլաք... յոբելեան կ'ուզեմ, չատ տառապեցայ տեսէք արդ կ'ուզեմ, այնքան չանքերս հանե՛լ պարապի, ա՛հ ատի մ'ընէք, հոգիս տառապի։

«Կ'անիծեմ զձեզ... սրտես ցաւ մի տա՛ք, դուք որ եղած էք վիճակիս գիտակ, դուք որ նոր գրէք յորջորջուիք նորէկ, հացը չի դանէք ուտէք միշտ կորեկ։ Այլ է թէ գթաք ու ձեր վարպետին, աղօթքը առնէք, օրհնէնքը յետին։

«Յոբելեան կուզեմ հիներ ու նորեր, դառնացաւ կեանքս, ա՛հ սիրուն օրեր»։

«Էհ ցաւոտ տողեր, վշտոտ արդաւեւ իր հին... լոյս կեանքին՝ խաւար արդ արեւ։

Բ. այց Արիկ Պապա, լսէ՛ ինձ հապա՛.

Այդ պոռում պոռչտուք, անվերջ գանդատանք, ստակ չեն ըներ հիմա ոչ մի դանկ, չատերը ըրին այդ տեսակ խնդիր, պատասխանն առին ու արժան... ընտիր, թէպէտ մէկն եմ քեզի մտերիմ, ձեռքս ի՞նչ կ'ուգայ, ըսէ՛ ինձ տէր իմ, տեղէդ մ'երերար նաէ հանդարտիկ՝ որ քեզ չի հեգնեն անողորմ մարդիկ։ ... Յորելեար ըլլալ բնաւ մ'աշխատիր... Չանքերդ բոլոր պատի՛ր են, պատի՛ր։

ԲԱՐԲԱՌՈՒՆԻ

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼ

ԱՄԵՐԻԿԱ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ.— «Շիգակո» «Ալպանի» գրուազէօրէրի իւլէ «Նաչվիլ» թօր չէքէրինտէն միւրէքքէպ օլան պիր Ամէրիգա ոսնանմասը՝ կէչէն ճիւմա կիւնի Բիրէանէ մուվասլէթ էլէմիշ տիր։ Տօնանմա՝ պիր գաչ կիւն մէզքիւր լիմանտա գալաճագտիր։ Տօնանմա լիմանա կէլիրքէն, ամրիալ Գրօնվէլին պուլունտուղը «Շիգակո» կէմիսինտէն թօրլար սթրլմէշ վէ լիմանտա պուլունան, «Ամինոն» նամ եուանան, վէ «Իքինճի Նիգօլա» նամ Բուս զըրհլըլարը թարաքինտան մուգապէլէ իտիլմիշ տիր։

ԱԼՄԱՆԻԱ. ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԸՆԸՆ ՎԷԼԱՏԷԹԻ ՍԷՆԷՔ ՏԻՎԻՐԻԹԵԷՍԻ.—Ալմանիա իմբէրաթօր՝ վիլատէթլէրի սէնէք տէվրիյէսի միւնասիպէթի իլէ, էքրէնճի յունվարը 27 սինտէ էօյլէտէն էվվէլ, իմբէրաթօր խանէտանը ազասընը հուզուրընա գասլու իթմիշլէր տիր։

Մուախէրէն չաթօնը խուսուսի քիլիսասընտա բուհանի պիր աեին իճրա օլունմուշ տը։ Մէզքիւր աեինտէ Ինկիլթէրա գըրալիչասը պէտիւք մախտումը քրէնս տը կալ իւլէ սէֆիրլեր վէ սակր սիեասի մէկմուրլար հազը պուլունմուշլար տը։

Աեինին խիթամընտա, իմբէրաթօր հազրէթլէրի՝ թէպրիք սալօնընտա, Ալմանիանը պէտիւք մէկմուրլարընը վէ սէֆիրլերի գասլու իթմիշ վէ հէրքէսէ էլ ուզատուպ էլէրինի սըգարագ իլթիքաա պուլունմուշ տը։ Մէզքիւր բէսմ խիթամ պուլուդտան սօնրա, իմբէրաթօր՝ քրէնս տը կալ իւլէ պիր միւտէթ կէօրիւշիշ տիր։ Մէզքիւր մէրասիմ միւնասիպէթի իւլէ Ալման օրտուսը՝ ամիրլերի արասընտա պազը թէպէտուլաթ վուգու պուլմուշ տը։ Խասսա օրտուսը գումանտանը պուլունան ժէնէրալ Պուլա «Էկլ Նուար» նըշանը վէրիլտիի կիպի, մուամիլէյի Գարլրուհա օրտուսը եանի տէօրտինճի Ալմանիա օրտուսը գումանտանլըղընա թաեին օլունմուշ տը։

Խասսա օրտու գումանտանլըղընա պիրինճի խասսա ֆըրգասը գումանտանը պուլունան ժէնէրալ Քէսսէլ թաեին օլունմուշ տը։

Միւհէնթա վէ գազմանը ասքէրլէրինին վէ ումումիսթիրգեամըն միւֆէթֆիշլի ֆոն տեր Կոլց բաշա՝ Բրուսիատարէնիկսպէրրկտէ պուլունան պիրինճի օրտու գումանտանլըղընա թաեին օլունմուշ վէ էկլ Ռուժ նըշանընը պիրինճի բրիգպէսինտէն պիր զրթասընը տա ալմըշ տը։

Ժէնէրալ Վակնէր՝, Ֆոնտէր Կոլչ բաշանըն եէրէնէ թաեին օլունմուշ տը։ Պիրինճի խասսա բիւատէ ֆըրգասը գումանտանլըղընը պիրինճի խասսա լիվասը գումանտանը ժէնէրալ Մօլթքէ վէ պիրինճի խասսա լիվասը գումանտանլըղընա ժէնէրալ Լինկէր թաեին օլունմուշ տը,

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ԶԸԵԱՅԹԷԹ.—Ալմանիա իմբէրաթօրունընը վէլատէթի կիւնինէ միւսասրգի օլմագ միւնասէպէթի իլէ, եինէ էֆրէնճի յունվարընը 27սինտէ սասթ ալթրտա Ավսթրիա իմբէրաթօրը թարաքինտան Հօֆպուրկ սալօնունտա պիր զրեաքէթ վէրիլմիշ տիր։

Մէզքիւր զրեաքէթտէ Ալմանիա սէֆիրի, թէշրիֆաթ նազրըը բրէնս Լիխթանշթայն, խարիճիկէ նազրը, Ավսթրիա էրքանը հարպիկէ բէիսի հազրը պուլունմուշլար տը։ Ավսթրիա իմբէրաթօրը՝ Ալմանիա սէֆիրինէ զաեէթ սաամի սուրէթտէ թէպրիքաթ պէեան իթմիշ վէ զրեաքէթ էսնասընտա սթիեէքի սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, Ալմանիա իմբէրաթօրընը չէրէֆինէ շարապ իչմիշ տիր։

«Սատրգ ոսթրում վէ միւթէֆիզրմ Ալմանիա իմբէրաթօրունընը չէրէֆինէ իչէրիմ։»

Իմբէրաթօրընը պու սէօզի իւզէրինէ, մէզքիւր սալօնտա պուլունան 26ինճը բիտէ ալայընը պանտօսը Ալման մարշընը չալմըշ տը։

ԲՐԷՆՍ ՏԸ ԿԱԼԸՆ ՍԷԵԱՀԱԹԸ.— Պիրինճի տրակօն ալայը թարաքինտան բրէնս տը կալընը չէրէֆինէ վէրիլէն զրեաքէթտէ, Ալմանիա իմբէրաթօրը՝ բրէնս տը կալընը չէրէֆին չարապ իչտիեի սըրատա չու սուրէթլէ իտարէի լիսան էյլէմիշ տիր։

«Պուրատա իճթիմա իտէն Ինկիլթէրա գրալիչասը վէ Հինտիսթան իմբէրաթօրիչասը Վիքթօրիա» ալայընընը էֆրատը նամընա բէսմը խօշամէտի իճա իթմէքլիեիմէ միւսասատէ պուլեուրունը։ Միւշարիլէյն Վիքթօրիանընը վէֆաթընտան սօնրա, մէզքիւր ալայ՝ սէվկիլի ֆարիի գումանտանլարընը ճէնահէ ալայընտա պուլունմագ իւզրէ, Ինկիլթէրաեա պիր հէյեթը մասսուսա կէօնտէրտի։

Շիմի մէզքիւր ալայընը գումանտալըղընա հաչմէթլու բէտէրինիզ թաեին օլունմուշ տը։

Բէտէրինիզին ուզուն միւտէթ հալգ օլուուղու բրէնս տը կալ իւնվանընընը սիզէ վէրիլմէսինտէն սօնրա, մէզքիւր ալայ չէրէֆինէ տիր։

Ինկիլթէրա իմբէրաթօրլուղընա սէեահաթ իճրա իտուպ, մէմլէքէթինիզէ ավաեթ իթթիեինիզտէն սօնրա, վէլատէթիմին սէնէի տէվրիյէսի միւնասիպէթի իլէ պուրաեա կէլտիրիզ։ Պունտան պաշգա տրակօն ալայընը զիեարէթլէ, մէզքիւր ալայ չէրէֆինէ տիրմինիզ։

Պու իլթիֆաթընընզտան սօնրաեը մէզքիւր ալայ թէչէքքիւրաթընը պէեան իտէր։»

Բրէնս տը Կալ հազրէթլէրի՝ չուսուրէթլէ ճէվապ վէրմիշ տիր.

«Կէրէք պէնիմ վէ կէրէք բէտէրիմ հագգընտա սէրմէեան իթթիեինիզ իլթիֆաթ էսէրլէրինտէն սօնրաեը մինէթարրմ։ Զաթը հաշմէթմէպընընզա թաղիմաթ, վէ վէլաեաեթինիզին եէվմը մախսուսու միւնասէպէթի իլէ թէպրիքեաթ պազը իչուն Պէրլինէ կէլտիեիմտէն սօնրաեը, սօն սէրէճէտ մէմնունըմ։ Պու միւնասիպէթլէ, տիւն հագգըմտա կէօսթէրտիեինիզ բարլագ իսթիգպալտան, վէ 8ինճի զըրլը ալայընընը գումանտանլըղընա թաեին իտիլտիեիմտէն սօնրաեը տա այրըճա թէչէքքիւրաթըմը պէեան իտէրիմ։ Էվվէլճէ պէօեիւք վալիտէմին վէ պուկիւն բէտէրիմին գումանտանը պուլունտուղարը պիրինճի տրակօն ալայընընը միւսաֆիրի օլմագ չէրէֆինէ էվվէլճէ տախի նարլ օլմուշ իտիմ։ Մէզքիւր ալայընը զապթթանը նամընա հաշմէթլու իմբէրաթօր հազրէթլէրինին սրհհաթընա չարապ իչիլմէսինի թէքլիֆ իթմէքլէ իճթիհատ իտէրիմ։»

ՖԱԱՍ ՎԷ ԱՎՍԹՐԻԱ.— «Բանթմա» իսմինտէ Ավսթրիա գրուազէօրի՝ էֆրէնճի յունվարընը 27սինտէ Թանէէրէ վասլ օլմուշ տը։

Մէզքիւր գրուազէօր՝ էրթէսի կիւն Բապաթա կիտէճէք տիր։ Գրուազէօրտէ ֆէվգէլաեաե պիր Ավսթրիա սէֆիրինէ հէյէթի վար տը։ Մէզքիւր հէյէթ՝ Բապաթա կիտուպ, մէզքիւր չէհրտէ պուլունան Ֆաա հաքիմինէ թաղիմաթ վէ իհթիրամա արզ իտէճէք տիր։

60 սէնէյէտէն պէրու Ավսթրիա հիւքիւմէթի թարաքինտան Ֆաա հաքիմինէ խուսուսի պիր սէֆարէթ հէյէթի կէօնտէրիմէմիշ իտի։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ.— Լոնդրաեա վարիսա օլան խապէրլէրէ կէօրէ, Ինկիլիզ ֆըրգալարը՝ եավաշ եավաշՏԷվէթի մուհասէրէ իտիեօրլար։

Շու հալտէ, մուամիլէյհ՝ ազ միւատէթ զարքընտա Ինկիլիզլէրէ գարշու տիւզ օվատա մուհարէպէ իթմէեէ մէճպուր օլաճագ տը։

—Լօրտ Քիչնէր՝ էֆրէնճի 27 յունվար թարիխի իլէ չէքտիեի պիր թէլէկրաֆնամէտէ, ժէնէրալ Բլիմէնին՝ ժէնէրալ Բոնլիմէյ վէ Թօչվիլ իլէ իճրա էյլէտիեի միւշքիլ ասքէրի հարէքէթլէր նէթիճէսինտէ, 36 Պոէրի էսիր իթթիեինի պէեան իթ միշ տիր։

Մ. Քրիւկէր Վէ Ամէրիգա.— Մ. Քրիւկէր՝ Շիդակո, Նիւ-Եօրք վէ Ֆիլատէլֆիատա Պոէր թարաքտարը օլան չիրքէթլէրտէն տավէթնամէլէր ալմը տը։ Շու հալտէ, բէիսին Ամէրիգաեա կիտուպ, եազ մէվսիմինի օրատա կէչիրմէսի միհթէմիլ տիր։

ԱՎՍԹՐԱԼԻԱ ՎԷ ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ.— Զէլանտա վալիսի Մ. Սէաէն վէ ճէնուպի եէնի Կալ վալիսի Մ. Սի՝ Մ. Զէմպրլէյնէ պիր մէքթուպ կէօնտէրուպ, ճէնուպի Աֆրիգատաքի Ինկիլիզ ասքէրի իչուն լազմ կէլէն գուրու էթին Ավսթրալիատան թէտարիք իսրէպլիտիկի հալտէ, Շելիսէն սաթիլընը ալընմասընտան տօլաեը չիքեաեթի իթմիշլէր տիր։ Մուամիլէյհ վալիլէրին ֆիքրինճէ, Ավսթրալիա միւսթէշարիքաթը հէմ պէտէնէն հէմ մալէն ֆէտաքեարլըգլարտա պուլունտուգլարը հալտէ, էրզագ իթասը թիճարէթինտէն, պաշգա մէմլէքէթլէր իսթիֆատէ իտէեօրլար։ Եէնի Զէլանտա ատասընտա 20 միլեօնտան ֆազլա գօեուն, վէ 1 միլեօն գատարտա ինէք մէվճուտ տը։

ՋԻՆ ԱՀՎԱԼԸ.— Իմբէրաթօր՝ Լի-Հունկ-Զանկրն խալէֆի պուլունան Եուան Շի Քայ սէնէվի 5 միլիոն թաեէլ թախսիս իտուպ, Շիմալի Զին վիլաեէթլէրինէ 100,000 քիչիլիք պիր օրտու թէտարիքինի թավսիյէ իթմիշ տիր։

Եուան Շի-Քայ՝ չին օրտուսը վէ պարիյէսի գումանտանը տը. Զին օրտուսունընը ըսանը իչուն, Ինկիլթէրատան վէ ճարմանիատան մուալիմ զանկիթէր տավէթ իտիլէճէք տիր։

ՖԻԼԻԲԻՆ ԱՏԱԼԱՐԸ.— Մ. Սթէֆքն Պօէսալ նամ սիյեաՏ՝ «Նիւ-Եօրք-Հէրալտ» կազէթասընտա պիր մէգալէ նէյր իտուպ, Ֆիլիբին ատալարընընն Ամէրիգա ասքերի թարաքինտան հէնուզ թէսքին իտիլմէմիշ օլաուղունու պէեան իթմիշ տիր։ Ամէրիքա ասքերի՝ հէման ճիւմէթէն մէէեուս օլմագտա տը. 50,000 ամիրիգալը ասքէր արասընտա, էվվաքը մաթլուպէեի հազ անճագ 12,000 քիչի մէվճուտ տը։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՐԻ

31 Յունվար 1902

Ֆրանսըզ էհամը (3% Français)	100	40
Բէժի (Tab. Turcs)	321	—
Գօնսօլիտ. (R. Turque D.)	25	05
Շըմէնտրգէր (Lots Turcs)	115	—
Պանգ. Օթթ. (Banque Ott.)	561	—
Թրանսվալ (Transvaal)	142	—

ՏԱԼԻԼԻՅԵԼ

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ՐԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Տիւնքի ճիւմա կիւնիւ Սէլամլըգ բէսմը ալիսի՝ Համիտիյէ ճամիի չէրիֆինտէ իճրա գըլընմըշ տը։

ԹԷՃԻԶԱԹԸ ասքէրիյէ իանէսի իչուն, կիւմրիւքլէրճէ խթիճա օլունան եիւզտէ իբի սարթիյեաթը տախիլիյէ բէսմինին ճիպանէթինտէ թէամիւլէ թէվֆիգան հարէքէթ իտիլմէսի՝ իճապ իտէնլէրէ իշար օլունմուշ տը։

ԱՍՔԵՐԻ թէգաիւտ սանտըղը ատիտաթը նագտիյէսինին թէէիիրը իրսալընա սէպէպլիյէթ վիրէն մէմուրին էամիսինին սէրիսա իշարը՝ հէյէթի ումումիյէ գարարըլա, Սանագ Նէզարէթինտէն մուգամաթը ատիսիյէ իշար իտիլմիշ տիր։

ԻՍԿԷՆՏԵՐՈՒՆ պաթագլըղը ամէլյեաթը գարշուլըղը օլան միրուրիյէ բէսմինին ատապը զէմինէն թահիլի վէ թախսիսաթը մէզքիւրէնին պաշգա պիր մաեէլէ սարթընտան սագընըմասը լազմ կէլէնլէրէ թավսիյէ իտիլմիշ տիր։

ՍԹՐՕՄԱ Գարա սու նէէրինին սէյրը սեֆանէ միւսաիտ պիր հալէ իթթաղը իչուն, եագընտա թէչէպպիւսաթը ճիտտիյեէյէ պաշլանճագ իտի։

ՈՒՐՅԱ-ՊԻՐԷՃԻՐ թարիգընէ իճրասը լազմ կէլէն պազը իտալաթը սանայիյէնին ալէյուսու իհալէթէն իճրասը՝ մէրճիինտէն մահէլլինէ եազըմըշ տը։

ՊԱԹՈՒՄ միւվարէտաթը՝ մուաեէնէի թըպպիյեէյ թապի թուրթուլաճագ տը։

ԳՕՆԵՍ Վիլաեէթինտէ Տիւշէնպէ իլէ Ալաիյէ արասընտա ճէրէեան իտէն Ալարկա նէէրի իւզէրինտէ պուլունան քէօրրիւ իլէ Պէյրութ միւհագաթընտան Նապլուստա գաչան գարեէսինտէն Տօլկէրմէ միւնթէհի չոսէնին բէսմը քիւշատլարը իճրա իտիլմիշ տիր։

ՃԷՏՏԷՏԷ սուճա հիւքմէքրմա օլան միւշքիլաթ զաիլ օլտուղունտան, պուրկու իլէ սու չըգարմագ իչուն, կէօնտէրիլէն ուսթալարա լիւզում գալմամըշ վէ մաաշ վէ մասրաֆլարը վէրիլուպ, քէնտիլերի իզմիրէ իտատ գըլընմըշլար տը։

ԲՈՒՐԿԱԶ արասընտա հայվանաթ իչուն պիր թէհաֆֆիւզխանէ ինշասը՝ Շէէր Լամանէթինտէն Օրման, Մէտատին վէ Զըրասաթ նէզարէթինէ եազըլմըշ տը։

ՍԷԼԱՆԻԿՏԷ մըսրը ֆիտթը թէրագգը իթմիշ տիր։ Մուամէլաթտա պիր գաթ տահա կէրմի հասրլ օլաճագը մէէմուլ տը։

ՄԱՐԿԼԻՃՏԷ, պիր պիրինի միւթէագզպ իբի տէֆա վէ Բրէվիզէտ պիր տէֆա խաֆիֆճէ վէլզէլէ օլմուշ տը։

ԻՍԱԳՃԱ վէ Պապատաղը էհալիի իսլամիյէսինտէն պիր չօգ խալգ։ Մէմալիքը մահրուսէի Շահանէեէ հիճրէթ իտէճէքլէր իմիշ։

ԷՄՆԻՑԵԷԹ սանտըղընընն չէհրիմիզ միւէսէսաթը իգթիսատիյէսի մէեանընտա ախզ իթմիշ օլտուղը էհէմմիյեէթտէն վէ պահուսուս չիմտիլիք էհալիեէ իգրազաթճա թէսհիլաթ վէրէճէք պիր հալտէ պուլունմամագա, քարաեա հաճէթի օլանլարընն միւհթաքիր սարրաթլարա միւրաճաաթա մէհպուր գալմըշ օլտուգլարընտան պահուլէ, էմնիյէթի սանտըղը մուամէլաթընընն սուրէթը մունթազամտա ճէրէեանը հագգընտա իթթիհամ իտիլճէք թէտատիրը մուգարրէրէնին չու էսնասընտա «Մալիէմա» կազէթասը պազը միւթալէա պէեան իթմիշ տիր։

1, Միւրաճաաթ իտէճէք միւթգրիվլէրին իհթիեաճընա քեսֆի սանտրգատա բարա պուլունապիլմէք։

2. Սանտրգ մուամէլաթը գօնթրոլ ալթընա ալընուպ, միւգթէտիր մէէմուրլար թաեին իտիլմէք։

3. Մէէմուրլարընն վագթընտա իչէ պաչլամալարը թէէմին օլունմագ։

4. Տէֆթէրլէրին մունթազամ ուսուլ իւզրէ թութուլմասը։

5. Կրկնատամար ուսուլընա վագքի օլմանանլարընտան սէֆթէրլէր ալընուպ, իմիրհանլա ուսուլը սէֆթէրիեէ աչնա, հիւնը ալիլագ սահիպի մէէմուրլար թաեին իթմէք։

6. Վագթը կէլէն էմանէթլէրին ուսուլը տահրէսինտէ սաթրլմասընը թէէմին իթմէք։

7. Էլտէ օլան էմվալ վէ մաթլուպ գարշըլըգ կէօսթէրիլէրէք, պիր պանգատան բարա իսթիգրազ իթմէք.

Պու վէ պունա միւմասիլ պիր գաչ չէրաթթին տախի իլավէսի հալինտէ էմնիյէթ սանտըղընընն Ֆրանսատաքի «Դէս տէ Բարեը։ «Մօն տիւ Բիլէթ» վէ «Գրէտի Ֆոնսիէ» կիպի միւհասսաթ հալինէ կիրէճէեինի մէմուլ իտիեօր։

ՄՕՏԷՆ.—Դավալա գազասընտաքի Մանկանէզ մատէնի իշլէթմէ իմթիհազը՝ Հասան էֆ. նամ պիրիսինէ վէրիլմիշ տիր։

ԻՖԼԱՍ.—Պիր գաչ սէնէ էվվէլ իլանը իթթալա ասասպը մաթուպա եիւզտէ 15-20 բատտէսինտէ ազէլ վէրէն վէ պիր սէնէ սօնրա երնէ պէօեիւք պիր աչզալա ալաճագլըլարընը եէրէ վուրուպ, գօնգօրտաթօ պէեէլինի տէ հալէա թէէտիյեէ իթմէմիշ օլան պիր չախս՝ պու տէֆա իւչլիւնճի օլարագ իլանը իթթալ իթմիշ տիր։

ԶԸՐԱՍԱԹ պանգասը իտարէխանէսինին թէվսիի իչուն լազմ օլան մէպլաղընն պանգա սէրմէեէսինտէն թէսվիյեէ վէ իթթասը գարարկիր օլմուշ տը։

ՏԷՎԼԷԹԸ ԱԼԻԵԵԷ ՎԷ ԳԱՐԱՏԱՂ.—Գարատաղ բրէնսինին Բէթէրպուրկա կիթտիկի եազըլմըշ իտի։ «Սթանտարտ» կազէթասընընն իշարընա կէօրէ, բրէնս Նիգօլա հազրէթլէրի՝ Զարլա միւլագաթը էսնասընտա, էվվաքի վէ մէհամիտը Սէնիյեէի հազրէթը Բատիշահիեի պիր լիսանը իհթիրամ իլէ զիքր էթմիշտէն սօնրա, Գարատաղ էմարէթինին հիւքիւմէթը Սէնիյեէեէ գարշը մէթէհասսիս օլտուղու հիսսիյեաթը ամիգաի մուխալէֆէթքարանէտէն պահա էյլէմիշ օլտուղունտան, թարաքը էյրէֆը Բատիշահտէն միշարիլէյհ բրէնս հազրէթլէրինէ մահզուզիյեէը Սէնիյեէ թէպլիզ պույրուլմուշ վէ մուգապէլէթէն բրէնս հազրէթլէրի՝ թէլէկրաֆլա արզը չիքրան վէ մահմէտէթ իթմիշ տիր։

ԶԷԼԶԷԼԷ.— Եանեասա Մարկլիճ գազասընտա, կէչէն սալը կիւնի սաաթ իւչտէ, իքի տէֆա վէ սաաթ 5տէ պիր տէֆա զէլզէլէ վուգու պուլմուշ տը։

ՄԱՐԱՇ ԶԷՅԹՈՒՆ թարիգընէ Համիտիյէ քէօրբիւսինտէն պաչլաեարագ գալան 14 քիլօմէթրօլըգ զըսմը 477,444 զրուչա ինշասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

ԳԱԼՊ ԱԳՃԷ.— Իսկէնտէրիյէեէ իմալ օլունան պիր թագըմ գալպ օսմանլը ալթունլարը՝ Մէմալիքը սահրէի Շահանէեէ իսխալ իտիլմէքտէ օլտուղունտան, պունուն էօնիւնի ալմագ իչուն լազմ կէլէնլէրէ էմր վէրիլմիշ տիր։

ՀԷՄ ԱՎՕԳԱԹ ՀԷՄ ՏՕԼԱՆՏՐՐԱՇ.—Իսկիւտար մահքէմէսինտէ ավօգաթլըգ իթմէքտէ օլան զաեէթ չարլիքաթ, պօշպօղաղ վէ քիլլէսի գուլազը տիւզկիւն Միլթիատի Նամ չախսընն նէ իլէ կէչինտիեի մէճհուլ իմիշ։ պու տէֆա մէրգումընն պիր խալը քէսանը իգֆալ իլէ էմնիյեէթլէրինի սուի խթիմալ իտէրէք, չարբաղը բարա իլէ կէչինմէքտէ օլտուգու անլաշըլմըշ տը։ Սիչէ հանըմ նամ քիմսէսիզ պիր գառընը՝ ուսուրընը թէսվիյեէ իչուն պիր վէքիլէ միւհթաճ օլուբ, Թալիթնամէն Միլթիատի գարշըսընա չգաար։ Միլթիատի՝ էլնտէ պուլունան վէքեալէթ հէօճէէթի իլէ գառընընն էմլաքընտան պիրինին թաբու սէնէտինտէն պիլ իսթիֆատ, Գասը-Բէօյաէ պուլունան 600 լիրա զբյմէթինտէ մահալլէպճի տիւքքանընը 435 լիրաեա սաթար, 80 լիրաեա կիտէր պիր բինօ աւբր, Նիհանէթ իշ զասպէթաեա աքա իտէրէք, Միլթիատի հապս օլունուր. Միլթիատինին սուի խթիմալաթը բէք չօգ իմիշ։

ԶԸԵԱՅԹԷԹ.—Լվվէլքի կիճէ Ինկիլթէրա սէֆիրի վէ զէվճէսի Լէյտի Օգգօնոր թարաքինտան վէրիլէն զրեաքէթտէ, Ալմանիա սէֆիրի Պրն. Պիպէրշթայն, Միւզիրիւս պէյ, պանգա միւտիր մուավինի Բանճիրի պէյ իլէ Տիւեունը Ումումիյեէ մէճլիսը իսարէ բէիսի Սըր Սմիթ Պապինկթընը վէ սարը զէվաթ հազրը պուլունմուշլար տը։

ՊՈՒԼԳԱՐԻՍԹԱՆՏԱ սաթթէ բուլիմալ իտէնլէրտէն իքթիսի տահա թուլմուշ տը։

«Բէյթթորիճ» կազէթասընընն իշարընա նազարէն, սախթէքեարլարընն պաչը օլան Եօվլէք ինթիհար իտէէք, ճէզասընը պուլմուշ. մահպուս Թանէք՝ քէնտինին ասմագա թէչէպպիւս իթմիշ իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամամըշ տը։

Սենէ միւթթիհէմէրտէն Պոտէվաքի նամ զապիթ՝ քէնտինի աճլըգտան էօլտիրմէք ֆիքրի իլէ աղղընա պիր չէյ ալմամագտա իմիշ։

—Բէյթի նուզզար Տանէք վէ Ատլիյեէ նազըրըՊանտէք էֆ. էլէ՝ Բլէնկա կիթմիշլէր վէ Տանէք էֆ. իտրա իտիլէճէք ինթիխապլար սէպէպի իլէ պիր նութգ իրատ իթմիշ տիր։

ՀԻՃԱԶ տէմիր եօլու իչուն միւթէահհիտի թարաքինտան 20000 թրավէրս տահա կէօնտէրիլմըշ օլտուղունտան, չիմտիեէ գատար թրավէրսլէրէն մըգտարը 270000է պալիզ օլմուշ տը։

ՄԻՒՆՏԻՏԼԷՐ ԿԻՐՈՒՀԸ.— Եուանանթանտան գօղուլարագ Բարիզ իլթիճա իլէ օրատա մուամէլաթ վէ նէշրիյեաթը ֆասիտան էլէրինէ տէվամա պաչլանանէչասա եիւզ վէրիլմէսինէ վէ օրատան չէքիլմէէրի ֆրանսըզ Բօլիս միւիրի Մ. Լէրէն թարաքինտան մէրգումանա իսթթար էտիլիշ օլտուղունը՝ կազէթալար եազըհօրլար։ Պէյօղլէ հէր թարաֆտան թարտ էտիլէն պուէշխասը բէգիլէնին քեամիլէն ըուավյ վէ քէբազէ օլաճագլարը աշիքեար տը։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ.— Յունվար 29տան իթթիպարէն Պաթում միւվարէտաթը՝ սուանեէնէի սըհհիյեէեէ թապի թուրթուլաճագ տը։

ԻՐԱՆ ՍԷՖԻՐԻ Միրզա Բըզա խան՝ էվվէլքի կիւն Ասլիյեէ, Տախիլիլէ, Խարիճիյեէ նազըրլարը վէ Շուրաի Տէվլէթի բէիսի բաշլար հազարաթը իլէ միւլագաթ էթմիշ տիր։

ՊԱՂՏԱՏՏԱՆ իշար օլունտուղունա նազարէն, չէյխ Իսմէրբէշխտ Նէճատ վասլ օլմուշ տը։

ԹԻՒՐԲՃԷ «Սերվէթ»ին պէեանընա նազարէն, Մ. Մ. Թորքի, Գօրօնաքի, Զարէա վէ Աբիկ էֆ. Ուշճեան՝ տէերմէնլէր սէնտրգասը թէչքիլ իտէրէք, իշլէթմէքտէ օլտուգլարը Իսկիւտար, Այվանսէրայ, Ճիպալի, Խասքեյ տէերմէնլէրինտէն մասատա, Պալաթ վէ Գասրմ Բաշա տէերմէնլէրինի տախի թանթը խթիճարլարընա ալմըշլարտը։

ՃԻՆԱԵԷԹ ՎԷ ՍԸՐԳԱԹ.— Ղայրը մէյրու չօճուղունու թէնէքէիլէ սօգաղա աթըպ տէրտէսթ օլունան Զէքիյեէ նամ խրտմէթճի գասրն՝ 18 եաշընտա զաեէթ կիւզել պիր գըզ օլուպ, պիր սէնէ էվվէլ իմամ Աբիքի էֆ.ինին խ

տրզնը կէօրէրէք, աթլարըն պաշնը չէվիրիպ իլէրիլէմիշ։

Շախսը մէհնուլ՝ պու մուամէլէ իւզէրինէ, արապանըն արգասընտաքի ճամը գըրարագ գօմանտան Պէրժէի եարալամաղա չըգըշմըշ իսկ տէ մուվաֆֆագ օլամամըշ տըր։

ՏԷՄԻՐ ԵՕԼՈՒ ԹԷԷՄԻՆԹԸ պէտէլի օլարագ, Տիւեուզը Ուսմանիէէ թարաֆընտան Սէլանիք Տէտէ Աղաճ իլթիսագ խաթթը գումբանեասընա 100,000 լիրա վէրիլմիշ տիր։

ՊԱՂՏԱՏ ԽԱԹԹԸ

ՎԷ

ԷՃՆԷՊԻ ՄԱՔՊՈՒԱԹԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»նին իսթիսպարաթընա նազարէն ումում Բուս կազէթաբը թարաֆընտան Պաղտատ խաթթընըն էհէմմիյէթը ֆէվզէլատէսի լիսանը սիթաեիլէ տէրմէեան օլունմագտա տըր։ Պախուսուս Ինկիլթէրա խարիֆիյէ միւսթէշարրընը բարլամէնթօտա Պաղտատ խաթթընըն թէէմին իտէճէեի զըբաի, սանաի, թիճարի վէ ասքէրի թէրագզյեթատան պահա իթմէսի՝ վէ Ինկիլիզ սէրմաէտարանընան տախի պու իճրաաթը միհիմմէեէ իշթիրաք էտէճէքլէրի թասիի իտուկի մէրքէզինէտ պէեանամը՝ «Նովոյեէ Վրէմիա» կազէթասընը ուզուն պիր ֆըգրա եազմազա սէվգ իթմիշ տիր։

ՊԱՂՏԱՏ տէմիր եօլ ինշասընընն Գոնիատան պաշլանճագ գըսմընա եագընտա պաշլանճագ տըր։

«Տէպա» կազէթասը՝ Պաղտատ խաթթընըն թիւրքիատա օլան սաիր տէմիր եօլ խաթթըը մուամէլաթընը տախի թէվսի էտէճէեինի վէ Ատանա գուրպինէտքի էրէյլիսէ պուլունան քէօմիր մասէնի իլէ Քէրքիւքէքի կազեաղը մասէնինէն իսթիֆատէ օլունճաղը կիպի, էլէճէզիրէսէ պուլունան խալի վէ ֆագաֆ միւնպէթ 4 միլեօն Հէքթար արազինին տախի զըրաաթը չէնլէէնիպ հիւքիւմէթէ ճէսիմ վարիսաթ մէնպալարը աչըլաճաղընը տէրմէեան էթմիշ տիր։

ԹԷՊՐԻՔ

Սինէի սատագաթ տէֆինէլէրի պիրինճի բիւթպէտէն նըշանը ալիի Օսմանի իւէ թէվֆիճի պուրլուլուզը տիւնքի թէվֆիճաթ գըսմըմզամա տէրճը սիթանը մէֆիսէրէթ զըլընան Պէյ Օղլու միւթէսարրըֆը հասաֆէթ մութասարֆը Աթուֆէթլու Համտի Պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրի՝ էհլիյէէթ վէ ֆէվզէլատէ տիրաեէթ վէ սատագաթլյա, պէյսել էմասիլ հարը մէվզբը բիւճճան էճիլէի բէճալը Տէվլէթը Ա-լիյէէան պուլունտուգլարընտան, չու մազհարիյէթը ալիյէէլերինէն տօլանը տախի զաթը ալիլերինի թէպրիք վէ տահա նիճէ նիճէ ալաթըֆը Սէնիյէէթ նարիյէթլերինի թէմէնին էյլերիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Խառն ժողովը երէկ նիստ գումարեց Դալաթիոյ խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ատենագրութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։

Ներկայ էին Կրօն. ժողովէն՝ Գրիգորիս արքպ. Յովհաննէսեան, Վահրամ եպիսկ., Մանկունի և Մանասլեան։

Ուսումն. Խորհուրդը երէկ Ս. Պատրիարքին տիրամօր մահուան առթիւ իր ցաւակցութիւնը յայտնեց և որոշեց գրաւորապէս եւս յայտնել զայն Ն. Սրբազնութեան։

Գոհունակութիւն յայտնեց այն հանգանակութեանց համար, զորս Ազգ. մէկ քանի վարժարաններու սաները ձեռնարկած էին իրենց մէջ, ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն։

Գոհունակութիւն յայտնեց նաեւ ուսուցիչ Մկրտիչ էֆ. Կիւմիւշեանի ի նպաստ՝ իր սաներէն ձեռնարկուած հանգանակութեան, որոշելով որ իր անդամներէն մէկը անձամբ այցելէ՝ որպիսութիւնը հարցնելու յիշեալ ուսուցչին։

Հինգլեան էֆ.ի ֆրանսերէնի դասագիրքը որոշեց կանոնական քննութեան ենթարկել, ըստ այնմ արտօնութիւն տալու համար անոր գործածութեան։

Մանկավարժական կիրակնօրեայ դասախօսութիւնները որոշեց որ վերսկսին Մեծ-Պահքի մէջ, յաջորդաբար հինգ կիրակի և անոնց մասին նախն. կարգադրութիւններով զբաղեցաւ։

Սղերդի ազգ. վարժարանին չըբջանաւարտներուն համար վկայական խնդրուած էր։ Որոշեց գրել Սղերդ. որպէսզի, ըստ կազմ. կանոնագիրի 28 րդ. յօդուածին, Վիճակին Ուսմն. Խորհուրդին կողմէ կարգուած չրջանաւարտից քննիչ յանձնաժողովը՝ քննութենէ ետքը, տայ այդ վկայականները։—Մշոյ վիճակին Ուսումն. Խորհուրդին նորոգ ընտրութեան յայտագիրը կարդաց և որոշեց արձանագրել ի հարկին ըստ օրինի կատարելու համար հարկ եղած յարաբերութիւնները Վիճակին վերաբերեալ ուսումնական խնդիրներու մասին։

Ուսուցիչ Յարութիւն էֆ. Մկրտչեանի բարեփոխած Հայ. եկեղեցւոյ ձայնագրութեան դասագիրքը որոշեց վերստին քննութեան ենթարկել։

Պէօյիւք Տէրէի Թաղ. Խորհուրդը Սարքեարի Ս. Մեսրոպեան վարժարանի Հոգաբարձութեան ընտրութիւնը հաղորդած ըլլալով, որոշեց յառաջիկայ նստին խորհրդակցութեան հրաւիրել նոյն Թաղ. Խորհուրդի դիւանը ինչ ինչ տեղեկութիւններ առնելու համար։

Արձանագրեց այն 290 ղ.ի գումարը՝ որով Կեդր. Վարժարանի ուսուցիչները մասնակցած էին ի նպաստ ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկին հանգանակութեան, ընդհ. գումարը հասցընելով 1206 ղրշ.ի։ Եւն. եւն.։

—Իզմիրի «Արեւելեան Մամուլ»ին մէջ կը կարդանք.

«Բաղքիս Վահմ.Կուսակալ Բեամիլ փաշա նոր տարւոյ առթիւ իր այցետոմսը ղրկեց, ինչպէս նաև կառավարական պաշտօնեայք ոմանք, իսկ Բաղքաքպետութեան Նախագահ Էշրէֆ փաշա, Զօրաց Հրամանատար փաշան, Իսարէի ժողովոյ անդամներէն Ապտիլ Գասէր և Դաղուպ փաշաները անձամբ այցելեցին Ս. Առաջնորդին, և նոր տարւոյ առթիւ իրենց շնորհաւորական բարամաղթութիւնները յայտնեցին։ Նոյնպէս Ս. Մնդեան տօնին առթիւ Յունաց Ս. Մեսրապօլիսն իր վարչական անդամոց հետ, Լատինաց Արքեպիսկոպոսն՝ իր փոխանորդին հետ Մխիթարեան վանուց Մեծաւորն և դաւառիս Հայ-Հռոմէականաց Ս. Առաջնորդն՝ իր փոխանորդին հետ, Գերմանացւոց Հովիւն և Իզմիրի, Պուճայի, Պուռնովայի Անգլիացւոց երեք Երէցները միասին այցելեցին Ս. Առաջնորդ. Հօր և իրենց ջերմ շնորհաւորութիւններն ու գոհունակութիւնները մատուցին։

«ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑի արդի անձկալից վիճակին դարման մը տանելու ազնիւ նախաձեռնութեամբ ինչպէս կ'իմանանք սրտի անխառն հաճոյքով, ազդեցիկ անձնաւորութիւններ, Ստ. Սարթարի Եսայեան, Աւետիքեան, Լալեանց, եւն. ձեռնարկած են հանգանակութեան որ յուսացուածէն աւելի արդիւնաբեր ըլլալ կը խոստանայ ի մեծ մխիթարութիւն Ներսէսեան որբերուն։

«Ողբացեալ Մ. Մամուրեանի մահուան տարեդարձին առթիւ ամսոյս 2ին Ս. Առաջնորդ Հայրն, իր հետ ունենալով Տ. Յովհ. Բանանայ Մինասեան եւ ընկերակցութեամբ հանդուցեալին զաւակին և հարսին, ազգականաց և բարեկամաց դնաց գերեզմանատուն և հոգեհանդիսական աղօթք կարդաց Մամուրեանի հողակոյտին վրայ որ պսակներով զարդարուած է։»

—«Ազգ. Հիւանդանոցի հարիւրամեայ յոբելեանին առթիւ գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ զանազան տեղերէ բարեսէր ազգայնոց կողմէ սկսած են նպաստներ հանիլ և գործնականապէս պատասխանել իրենց ուղղուած հրաւէրին։

—«Ազգ.Հիւանդանոցի վերաշինութեան 2երրդ տարեդարձի հանդէսը վայելուչ շքեղութեամբ կատարեցաւ ամսոյս 13/26ին կիրակի օր. պատարագն յետոյ եկեղեցական դասը և երկսեռ բազմութիւնը դիմաց Հիւանդանոց՝ դպրաց երգերով։ Աշակերտներու և աշակերտուհիներու կողմէ ճառեր և ուղերձներ կարդացուեցան օրհնելով երկու անգուգական բարերարաց Յակոբայ և Յովհաննու Սարթալեանց յիշատակը։»

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

Ակէ առաջ գրած էինք թէ Հայաստեաց վարժարանին սանուհիները, նուէր մը տալ մտադրած են՝ իրենց սիրելի վարժարանին։ Վերջերս կ'իմանանք թէ տրուելիք նուէրը դաշնակ մը պիտի ըլլայ, որուն այնչափ պէտք ունի վարժարանը։

—Ուրիշ, նմանօրինակ լուր մը՝ Մարզուանի գոլէճը, որ նոր շէնքերով աւելի ընդարձակուած է, անոր սաներն ալ մեծ ժամացոյց մը պիտի նուիրեն գոլէճին։

—Պատ. Գ. Գունտուրաճեան, որ Տարսոնէ գացած էր եկեղեցիին հոգեւոր պէտքերը լրացնելու համար, Պոլիս վերադարձաւ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ամեն. Ս. պատրիարք Հօր տիրամօրն՝ հանգուցեալ Տիկին Եղիսաբէթ Օրմանեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հեռաեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։—

Տարք և Տիկնայք.

Տէր և տիկին ազգթ. Կոմիտաս էֆ. Օրմանեան 216, Մարտիրոս էֆ. Թելեան 108, Այրի տիկին Ե. Ատատուր 108, Յակոբ էֆ. և Օր. Իլպիս Բաբաեան 216, Սարգիս էֆ. Սիմոնոֆ, Կարապետ էֆ. Սրապեան 108, Մկրտիչ էֆ. Գազանճեան 108ղրուշ։

* * *

(Շարունակութիւն և վերջ)

Վահմ. Տօքթ. Միքայէլ էֆ. Խորասանճեան 35 օրինակ բժշկական և գիտական գրքեր, 1 հատ «Թէրմոքթէր» և 2 հատ «Սրբէնկ որ բրէվազ»։ Միխալըճի բարեսէր ազգայիններէ տեղւոյն պատ. Թաղական խորհրդոյ միջոցաւ 5500 քաշ սոխ և 60 քաշ պուլկուր։ Ռոտոսթոյի բարեսէր ազգայիններէ տեղւոյն բարեհնամ Առաջնորդին միջոցաւ 5100 քաշ սոխ 69 քաշ ոսպ, բակլա, սիսեռն և լուբիա, 28 քաշ կորկոտ 30 քաշ թարխանա և 99 քաշ պուլկուր։ Պարտիզակի բարեսէր ժողովրդէն տեղւոյն պատ. Թաղ. խորհրդոյ միջոցաւ 295 քաշ պուլկուր, 137 քաշ լուբիա, 56 քաշ թարխանա 25 քաշ պէօհրիճէ։ Բազարու մեծ նոր գիւղի բարեսէր ժողովրդէն տեղւոյն պատ. Թաղ. խորհրդոյ միջոցաւ 280 քաշ ձիթապտուղ, 197 քաշ թարխանա, 84 քաշ ձէթ, 72 քաշ պուլկուր։ Պիլէճիկի բարեսէր ազգայիններէ տեղւոյն բարեհնամ առաջնորդին միջոցաւ 173 քաշ պուլկուր, 13 քաշ թարխանա։ Բազարու Օրթագիւղազգայիններէ 146 քաշ ձիթապտուղ։ Բարեսէր ազգային մը ըստ իւր բարի սովորութեան 2080 հատ նարինջ. 110 քաշ չամիչ, 109 քաշ թուզ։ Ագ.հիսարի բարեսէր ազգայիններէ ձեռամբ Մ. Ղազարոս էֆ. Տօնիկեանի 70 քաշ պուլկուր։ Յարութիւն էֆ. Շէքերճեան ըստ իւր բարի սովորութեան 60 քաշ (1200 հատ) «սիմիտ»։ Օրիորդ Նուարդ Գ. Օվաճգեան իւր վաղամեռիկ քրոջ հոգւոյն 150 հատ նարինջ և 10 քաշ սերկեվիլ և խնձոր։

Բերովբէ էֆ. Գուլումճեան, ըստ իր բարի սովորութեան 40 մնտուկ (800 քաշ) արմաւ, Տիկին Մարիցա Յ. Գոչեան յԱտաբազար 202 քաշ լուբիա, Բարեսէր տիկին մը՝ 70 մեթր չապիկցու տգուտմա, Տիկին Տիրուհի Արզըեան՝ 12 զոյգ ձեռագործ գուլպայ, Կ. Եավրուեան և Յ. Իսագուլեան՝ 16½ քաշ թէյ, Յակոբ աղա քէրեքճի ի Սկիւտար՝ 1 հատ էգ հորթ, Բարեսէր ոմն՝ 1 կրօցա կօշկի ներկ, բարեսէր ոմն՝ 1 հատ չինի նստման հիւանդի համար, Յովհաննէս էֆ. Պալեան, 1 ոչխար, Պ. Հայկ Ճէվահիրճեան՝ 1 ոչխար, Յովհաննէս էֆ. Գասարճեան, 1 ոչխար և 1 կտրուած ոչխար 12½ քաշ։ Գառնիկ էֆ. Վ. Գարամանեան 1 ոչխար։

Տիկին Վերժին Մ. Մինճճեան, 39 քաշ բրինձ, Գրիգոր էֆ. Յարութիւնեան 1 հատ պաքճոն կանթեղ, Ատոմ աղա Ատոմեան, 12 չապկի 12 վարտիկ, Միհրան էֆ. Պալթեան, 1 ծրար ամերիքան 1 ծրար ասատրցու, Մկրտիչ էֆ. Արիկեան, 10 սպարմանէթ ½ քաշ ձէթ և 50 տրամ խունկ, Թադէոս Տինանեան 6 զոյգ բանթուֆ, Մելքոն էֆ. Փափազեան հացագործ 27 քաշ քրթեր հաց, Բարեսէր տիկին մը 1 պարկ շաքար։

(Շարունակութիւնը տես Դ. երեսը)

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԲԱՐԻՍ 30 յունվար.— Թան կազէթասը Ինկիլթէրա վէ Պէլճիքա արասընտա թէվասսութ իլճուն Ֆիլիմէնկ հիւքիւմէթի թարաֆընտան վուգուպուլան թէչէպպիսին հիւքիւմէթերտէն պաղըլարը թարաֆընտան թէրվիճ օլունճաղընը թէէմին իտէպիլտիեինի եաղրիօր։

— Թան կազէթասընին Լա Հէյ մուխապիրի Ֆիլիմէնկ պաշ վէքիլինին Ինկիլթէրատա վուգու պուլան սէհանաթընին Ինկիլթէրանին մուվաֆագաթիյլա, միւզաքէրաթը սուլհիյէէի թէչիլ էյլէսիեինի իշար իտիեօր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Մէճլիսը Մէպուսանտա խաղինէ պիրինճի Լօրտը Մ. Պալֆուր՝ թէվասսութ թէքլիֆլէրի հագգընտա եինէ տէրմէեան օլունան սիւալարա ճէվապէն, Ֆիլիմէնկ հիւքիւմէթի թարաֆընտան վուգու պուլան թէպլիղաթը վէ պունա Ինկիլթէրա թարաֆընտան վէրիլէն ճէվապը՝ եագընտա մէճլիսէ պիլարէճէճէրինի սէօյլէմիշտիր։

ԼՈՆՏՐԱ.— Մէճլիսը Մէպուսանտա խաղինէ պիրինճի Լօրտը Մ. Պալֆուր՝ թէվասսութ թէքլիֆլէրի հագգընտա եինէ տէրմէեան օլունան սիւալարա ճէվապէն, Ֆիլիմէնկ հիւքիւմէթի թարաֆընտան վուգու պուլան թէչէպպիսին հիւքիւմէթի ագտը մուսալահա մագսատրյա թէքլիֆթատա պուլունմասեուպ, մուհարեպէեէ իսթթամ վէրմէք նէ կիպի չարէ վէ վասթալարա միւթէվէգգիֆ իսէ, պու պապտէ անճագ պիր ֆիքր վէրմիշ իմիշ. պունունլա պէրաբէր, Պօէրլէր՝ սուլհ միւզաքէրաթընա կիրիշմէք արզուսընը պէեան իթմէմիքճէ, Ֆիլիմէնկ հիւքիւմէթինին թէչէպպիսաթը վագբաընը միւնթիճը մուվաֆֆագբեէթ օլաճաղընտան չիւպհէ օլունընիօր։

ՊԵԼԳՐԱՏ.—Ֆրանսզ պանգալարը՝ Սրբպիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան պունատան էվվէլ ագտ օլունան իսթիգրագլարա գարշը, կէօսթերիլէն թէչէմինաթ իլէ թէկտամիլէ չըգարլան իսթիգրազ թահվիլաթընատան 30,000 ատէտինի սատիւն ալաճագլարաբը։

ԿԵՃԷՔԻ ԹԵԼԵԿՐԱՖԼԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 31 յուն.— Ինկիլթէրա գրալը հաղրէթլէրի՝ Ամէրիգա բէյնը հիւքիւմէթինին քէրիմէսի Մատմուազել Ակիսի թաճ կէյմէք մէրասիմին էտալէթ էյլէմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ.— Մանիլատան պիտարիլտիեինէ կէօրէ, ասըլար՝ պիր Ամէրիգա միւֆրէզէսի իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, 10 քիշի էօլտիւրմիշլէր տիր։

—Լա Հէյտէն պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիեինէ կէօրէ, Մ. Քրիւկէրլէ Տօթ. Լէյտա՝ մուսալահա ագտը իշուն, միւզաքէրաթա պաշլանմաղը սուրէթէ, պազը միւսաատաթա պուլունաճաղլարընը վատ իթմիշլէր տիր։

—Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի՝ Աֆրիգա ճէնուպիեէ կիտէէրէ Պօէր գօմիսիօնունա բուխաթ վէրմիշ տիր։

ՍԱՐԱՖԻՏ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ում. տիւն ազչ. գաբ.	28—06
» » » էն եիւքսէք	28—06
» » » էն աշաղը	27—38½
Բումէլի չըմէնտ. ազչմ. գրնտ.	111—¾
» » էն եիւքսէք	111—¾
» » էն աշաղը	110—⅜

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ազսիօնը Օս. լիր.	
Սիկարէթ Ա.	—94
» Բ.	—54
Թրամվայ	5—60
Ժուխանա	1—40
Օսլիկսաիօն Թրամվայ	483—
Ասիւրանս	3—55
Գոբզօրասիօն	0,06
Գոմմէրսիալ	0,09
Լօրիօտ	52—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	403—
Թրանսվասալ	125—
Բրիտիշ Թահվիլաթը	476—
Գրէսի Ֆոնսիէ Լէվիսիէն	266—
Անատոլը չըմ ազսիօնը	10—20

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	108—06
Մէթալիք	96—
Ինկիլիզ լիրասը	110—09
Ֆրանսզ ալթունը	87—35
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—58

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 30 յունվար	
Ինկ. էհսանը Ինկ. լիրասը	94—63
Օսմ. էհսանը գաբանտը	25—12
» » Բ	50—75
« » Գ	27—50
Օսմանլը Պանգասը	12—12
Մբարբ Տուչ. մութթահրէէ	107—63
Պուլկար իսթիգրազը	82—50
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վասէ	25—32½
Թրանսվասալ	5—12
Շարթրէթ	4—31

Բարիզ 30 յունվար

Ֆրնս էսհ. 4% ֆր.	100—40
Եէնի Օսմ. էսհամը գաբանտը	25—77
Բումէլի չըմէնտրֆէրի	113—25
Օսմանլը Բէյտիսի էհամը	315—
» Պանգասը	555—
Գ.ֆրտի Լիոնէ	1039—
Իթալիա էհամը	100—15
Բուիսրիթէ Թիւրք	504—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթման	507—
Սբանեօլ	78—20
Թրանսվալ	122—75
Գամպիօ 3 այ վասէ	25—115
Իժիբսիէն իւնիֆիէ	109—20
Շարթրէթ	109—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—17
Բարիզ 3 այ վասէլի	22—75
Ֆիորէն Մանտա	21—71
Վիէննա չէքի (գուբոն)	——

Պէրլին 30 յուն.

Բումէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	108—
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—285

Վիէննա 27 յունվար

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	239—40
Բուսէլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	105—50
Օսմանլը Բէյժի ազսիօնը	291—

()—()—()—()—()—()—()—()—()—()

ՄԱՆԶՈՒՄԷՆԻՆ ԹԷՖԹԻՐԻԴԱՄԸ (57)

ՄԻՒԷԼԼԻՖԼԷՐԻ

ԷՖԻԷՆ ԷՆԶԷԼ ԼՕՒԻ ԴԷՒԻՏՅՈՒ

ՓԻՐ ՍԷՐԱՖԷՐԻ

Քիրկիզ — Եալընըզ հա՛. Մարիանիգ, զէվալը Թրիպիւս մութլագ խասթալանմըշ տըր։

Մարիանիգ — Էօյլէ իսէ, պու կիւն խասթալանմըշ տըր. զիրա չաթօնըն խըտմէթի գըզը Դաթէրինի տիւն ագշամ կէօրթիւմ սօրտուզ, Թրիպիւսին աֆիյէթսիզ օլտուգունը սէօյլէտի.

Քիրկիզ — էկէր էօյլէ պիր շէյ վարսա. հա՛հ Մատամ Մարքիզ կէլտի. խապէր պէրբզ։

Լօրանս՝ գուլիպէնին էօնիւնտէ արապասընտան էնուզ, իսթիգպալէ կէլէն Բօվրէթի պիր չօգ էօքսիքտէն սօնրա, տէտէքի։

— Սապասը չէրիֆլէր խայր օլսուն վալիսէ Քրիկիզ, Մա՛րիանիգ։

Մարքիզ՝ իսթիեար գատընընն վէրտիեի իսքէտլէեէ օթուրտու. Քրիկիզ տէտիքի։

— Եա՛բապպի, մատամ նէ գատար սարարմըշսընըզ. չաթօտա պիր ֆէլաքէթմի վուգու պուլտու։

Մարքիզ — Եվվէթ պէօեիւք պիր ֆէլաքէթ. լաքին Թրիպիւսի կէօրթիւնի՞զմի։

Մարիանիգ (սարարարագ) Թրիպիւսի՞մի։

Քիրկիզ —Թրիպիւսի՞մի. մատամ Ալլահ աշգընա նէ՞ օլտու։

Մարքիզ — Միւսթէրիհ օլունուզ. Թրիպիւսին պիր շէյի եօգ. պու ագշամ պուրատա պուլունանաղընը զանն իտիեօրտում։

Քիրկիզ — ա՛յ Թրիպիւս՝ չաթօտա տէեի՞լմի։

Մարիանիգ — ատիեէնիզ ֆէլաքէթ նէ՞ օլուեօր։

Մարքիզ — Մ. Մարքի եինէ խասթալանար. օտասընա Թրիպիւսի չաղըրուպ, պէնի վէ թապիպի տըշարը չըգարը. պիլմէմ նէ սէօյլէշտիլէր. Մարքինին օտասընտան չըգտըգտան սօնրա, Թրիպիւս պիր հայվանա պինուպ կիթտի։

Քիրկիզ — Մ. Մարքի նա՞տըլ պիր իշ սիքարիշ իթմիշ օլապիլիր։

Լօրանս — պէնտէ տիւշիւնտիւմ, պիր տիւրլիւ անլեեամատըմ. ֆագաթ, պու սապահ Թրիպիւսին պինտիեի հայվանը պաշընտան պիր գուրշունլա ուսրուլուպ էօմիշ օլարագ, Բաթէնրօ չաթօսը եօլու իւզէրինէ պուլտուգլարընը խապէր վէրտիքլէրի կիպի չաշըրտըմ գալամմ։

Քիրկիզ վէ Մարիանիգ — Աման եարա՛պպի։

Լօրանս — Պէն տախէ չօգ սօրտուրտում. Նիհայէթ պիր լօգանթաճի խապէր վէրտիքի, Թրիպիւսին թագըպ իթտիեի վէ քիմ օլտուղունը պիլմէտիեի պիր ատէմ՝ Թրիպիւսին հայվանընը էօլտիւրիւպ աճէլէ գաչմազա պաշլամըշ իսէ, Թրիպիւսին լօգանթատա պուլունան բէֆիգլէրի սաեէսինտէ, ֆիրարիեի թումմուշլար. Թրիպիւս տախի խաինին հայվանընը ալուպ կիթմիշ. պինաէն ալէյհ, Թրիպիւսին մութլագ պուրատա պուլունանաղընը իւմիտ իտիեօրտում։

Քիրկիզ — Եա՛բապպի նէ՞լէր իշիտիեօրում. կիւնտիւզ ճատտէ իւզէրինտէ, Թրիպիւսէ հիւճում իթմուսունէր գապիլմիտիր. սագընի պաշգա պիր ֆէլաքէթէ տահա տուշար օլմասընը։

Մարիանիգ՝ Մարքիզին՝ ֆիրաշը մէմթա տիւշմիշ զէվճինի թէրք իլէ, Թրիպիւս կիպի պիր խանէ պէրտուշը սրամաղա չըգըշընա պաշգա տիւրլիւ մանէալար վէրէրէք, զըսգանճլըգ տամարլարը՝ պիթիրին պիթիրին հարէքէթէ կէլտի. Մարքիզէ տէտիքի։

—Մատամ, սիզին պու գատար մէրագը արաշտիրըրընընը տուեաճագ օլուրսա, Թրիպիւս չօգ մահզուզ օլաճագ տըր։

Լօրանս՝ պու սէօզտէն անլաթտըրմագ իսթէտիեի չէյի անլաեուպ, գըզարարագ տէտի քի։

— Մարիանիգ, պէն Թրիպիւսէ հաեաթըմը պօրճլուիմ. արաշտիրմաճագ օլուրսամ, չաեանը թագպէն օլուրում. ֆագաթ, պու կէլիշիմէն տախի ասըլ միւրատըմ պու տէեիլիր։ Մարքի տը Թրէանա՝ պէնտէն պիր սըրը սագլաեօր. պու սըրրա ակեահ օլմագ իսթէեօրում. օ սըրրա իսէ, Թրիպիւս վագրի օլտուղունտան, անտէն էօյրէնմէքտէն պաշգա չարէ եօգտուր։

Մարիանիգ — Հէր հալտէ գուլիպէմիզի թէչրիֆէ թէնէգզիլ պուեուրուչունըզտան միւթէշէքիրիզ։

Մարիանիգ եինէ վէվլէսէլէրինի տէֆ իսէմմիշիմ։

(Տեվ.)

ՔՈՆՍԳԱՆ ԿԻՆԵԱՌ

Կինեառ ամուսինները, սիրահարութեամբ ամուսնացած, չատ կը փափաքէին զաւակ մը ունենալ։ Կարծես թէ այնքան փափաքուած պզտիկ էակը անոնց իղձերուն կատարումը աճապարել կ'ուզէր որ ժամանակէն առաջ ծնաւ։ Մայրը տղաքերքին մեռաւ, հայրն ալ, չկրնալով տոկալ մահուան պատճառած վիշտին, յուսահատութենէն կախուեցաւ։

* * *

Քոնսդան Կինեառ տիպար, սակայն դժբախտ մանկութիւն մը ունեցաւ։ Իր դպրոցական շրջանը անցուց պատժուելով անմեղ եղած ատենն իսկ, ուրիշին տեղ ծեծ ուտելով և տարեկան քննութեանց ատեն հիւանդանալով։ Պաքալաուրէայի ատեն, իր ընկերոջ Լատիներէն թարգմանութիւնը ըրաւ որ յաջողեցաւ, մինչդեռ ինք վռնտուեցաւ ընդօրինակած ըլլալու յանցանքով։

* * *

Կեանքի շրջանին մէջ ասանկ ճախող սկզբնաւորութիւններ կարելի է վատթարացնեն սովորական բնաւորութեան տէր մէկը, սակայն Քոնսդան ընտիր սիրտ մը ունէր, և համոզուած ըլլալով որ իր երջանկութիւնը առաքինութեան վարձատրութիւնն է, որոշեց քաջութեամբ դիմագրաւել իր սեւ ճակատագրին։

Ընդարձակ գործառնութիւններ ունեցող տուն մը մտաւ որ հետեւեալ օրը այրեցաւ։ Հրդեհին միջոցին, իր սիրոյ անմիջապէս դէմքը տեսնելով, բոցերուն մէջ նետուեցաւ դրամարկղը ազատելու համար։ Մազերը խանձած, մարմինը այրուածքներով ծածկուած, ինքզինքը մահուան ենթարկելով հազիւ հազ կրցաւ խորտակել մտուկը և մէջը գտնուածները առնել։

Սակայն բոցը զանոնք իր ձեռքերուն մէջ իսկ ոչնչացուց։ Երբ հրդեհեալ տեղէն դուրս եկաւ, երկու ոստիկաններ ձերբակալեցին զինքը, ամիս մը յետոյ, հինգ տարուան բանտարկութեան կը դատապարտուէր, հրդեհի մը չնորհիւ, տիրանալը փորձած ըլլալուն համար հարստութեան մը որ չայրող և ամէն վտանգէ վերծ դրամարկղի մը մէջ կը գտնուէր։

* * *

Սրճարանի մը մէջ, ուր կը գտնուէր, կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Ուզելով պաշտպանել երիտասարդ մարդը, որուն վրայ կռուողներ յարձակած էին, կերպով մը ոտքը ոտքին անցնելով վար ինկաւ խեղճ մարդը և հակառակորդներէն սպաննուեցաւ։ Անմիջապէս, Բայէն զրկեցին զինքը քսան տարի բանտարկութեան։ Սակայն իր անմեղութեամբ զօրացած կրցաւ փախչիլ ու Ֆրանսա գալ կեղծ անուան մը տակ. ու սկսաւ բարիք ընել նորէն։

Օր մը, հանդէսի ատեն, կառքի լծուած խրտչած ձի մը տեսաւ որ չիր չիտակ պարսպին փոսը կը դիմէր։ Զիրուն վրայ կը նետուի և բռունցքը ճմլուած, սրունքը ջախջախուած, կողերէն մին կոտրած, հազիւ կը յաջողի անխուսափելի անկման առաջը առնել։ Սակայն, կենդանին ճամբան դարձնելով բազմութեան վրան կ'ինայ ուր ծերունի մը, երկու կին և երեք տղայ կը կոխոտէ։ Կառքին մէջ մարդ չկար։

* * *

Ալ զզուած քաջագործութիւններէ, Քոնսթան Կինեառ որոշեց ձեռքէն եկածին չափ բարիք ընել և ինքզինքը թշուառներ տիրելու նուիրեց։ Բայց այն դրամը զոր խեղճ տանտիկիններու կու տար, կը մխուէր գինետուններու մէջ իրենց ամուսիններուն միջոցաւ, և այն ֆլանէլները զորս ցուրտին բուքին վարժուած գործաւորներուն կու տար, պատճառ եղան որ անոնք կուրծքի հիւանդութիւններէ բռնուին։ Փողոցին ներս առած անտէր շուն մը կատղելով վեց հոգի խածաւ թաղին մէջ։

* * *

Քոնսդան Կինեառ, որոշեց—դիտելով որ սակը բարիքէ աւելի չարեաց տեղի կուտայ—որ փոխանակ իր մարդասիրութիւնը ցուցնելու՝ մէկու մը վրայ կեղծուանցէ։ Այսպէս որդեգրեց դեռատի որբուհի մը ոչ այնչափ գեղեցիկ՝ սակայն հազուագիւտ ձիրքերով օժտուած, զոր մեծցուց կարելի եղած բոլոր հարկաւոր խնամքներով։ Աւա՜ղ, այնչափ գիտա, այնչափ բարի, այնչափ անձնուէր գտնուեցաւ անոր հանդէպ որ սա իրիկուն մը իր ծունկերուն փարելով իր սիրոյն խոստովանութիւնը ըրաւ։ Անոր հասկցնել փորձեց որ միշտ սիրած էր զինքը իբրեւ իր բուն աղջիկը և թէ ոճիր գործած կ'ըլլար տեղի տալով անոր իրեն ընծայած փորձութեան։ Հայրաբար ցուցուց որ իր զգացումներուն կարմնոմը սիրոյ տեղ կ'առնէր և անկէ զատ խոստացաւ որ այս ազդարարութեան պիտի հնազանդէր՝ իրեն արժանի ամուսին մը փնտռելով կարելի եղածին չափ։ Հետեւեալ օրը, իր դրան առջեւ անկենդան գտաւ զայն, դանակ մը մխուած սրտին մէջ։

* * *

Անմիջապէս Քոնսդան Կինեառ իր «փոքրիկ-կապոյտ-վերարկուի»(*) դէրէն հրաժարեցաւ և երդուընցաւ որ անկէ վերջ բարիք ընելու համար չարը արգիլելով միայն պիտի գոհանար

Բաւական ատեն յետոյ, դիպուածով մը իր բարեկամներէն մէկին գործելիք ոճրին տեղեկացաւ։ Ոստիկանութեան կրնար իմաց տալ, բայց ան աւելի աղէկ սեպեց արգիլել ոճիրը առանց ոճրագործը աչքէն հեռացնելու։ Մտերմօրէն մասնակցեցաւ պատրաստուելիք գործողութեան և ամէն մանրամասնութեանց կարողանալով տեղեկանալ, սպասեց որոշեալ վարկեանին՝ ամէն բան կարգադրելով հանդերձի դերեւ հանելու զայն։ Սակայն այն ատեանը որուն խնայել կ'ուզէր ինք չուտով իր խաղին վերահասու ըլլալով, այնպէս մը ըրաւ որ ոճիրը գործուեցաւ, ոճրագործը փախաւ և Քոնսդան Կինեառ ձերբակալուեցաւ։

* * *

Քոնսդան Կինեառի դէմ ընդհանուր դատախազին ամբաստանագիրը տրամաբանութեան գլուխ գործոց մը եղաւ։ Ամբաստանեալին ամբողջ կեանքին վերլուծումը ընելով, անոր խղճալի մանկութիւնը, պատիժները, քննութիւններէ մերժուիլը, գողութեան առաջին փորձը, սրճարանին կռուին մէջ իր պժգալի մեղակցութիւնը, Բայէնէն փախուստը և կեղծ անուան տակ Ֆրանսա վերադարձը ի յայտ բերաւ։ Այս վայրկենէն սկսեալ, ատենադատը դատական պերճախօսութեան ամենաբարձր աստիճանին հասաւ։ Կշտամբեց այս կեղծ բարին, պատուաւոր ընտանեաց խանգարիչը որ իր կրքերուն յագեցման համար, ամուսինները գինետուն մը կը ղրկէր իր ստակով խմելու, այս կեղծ բարեգործը որ վնասակար նուէրներով կ'ուզէր ժողովրդականութիւն շահիլ, մարդասիրութեան վերարկուին տակ ծածկուած այս հիւանդը։ Մեծ ճշդութեամբ ներկայացուց չարութեան նրբութիւնը այս ապիրատին որ կատղած շուներ ներս կ'առնէր ուրիշներու վրայ թող տալու նպատակով, այս սատանային որ կը սիրէր չարիքը չարիքին համար, որ քաջ ըլլալու վտանգին կ'ենթարկուէր կեցնելով խրտչած ձի մը, և ինչո՞ւ, վայելելու համար այն սոսկալի հաճոյքը երբ դիտէր ձիին բազմութեան վրայ վազելով ծերեր, կիներ և պզտիկ տղաքներ կոխոտելը։

Ա՜հ, ասանկ խիղճ մը ամէն բանի կարող էր։ Անտարակոյս դեռ այնպիսի ոճիրներ գործած էր որոնք յաւիտեանս անծանօթ պիտի մնան։ Գալով որբուհիին զոր մեծցուցած էր և զոր իր դրան առջեւ սպաննուած գտնուեցաւ օր մը, իրմէ զատ ո՞վ կրնար ըլլալ ասոր սպաննիչը։ Հազիւ ըսուելիք և շուայտանքէ, ամօթէ յառաջ եկած աբիւնալի տառմներէն մէկուն վերջաբանն էր այս ոճիրը անտարակոյս։ Այսչափ ոճիրներէ վերջ, տեղը չկար վերջինին վրայ ծանրանալու իսկ, և ամբաստանեալին անամօթ ուրացումներուն հակառակ, յանցաւորութիւնը ակն ընդ յայտնի կ'երեւէր։ Ուրեմն պէտք էր պատժել զայն օրինաց ընծայած վերջին խաւութիւններով։ Ոչ միայն ոճրագործի մը հետ էր գործերին, հապա ոճրի հանձարներէն, չար և կեղծաւոր ճիւաղներէն մէկուն հետ որ առաքինութիւնը տարակոյսի տակ կը ձգէր և մարդկութիւնը կը յուսահատեցնէր։

Այսպիսի ճառի մը առջեւ, Քոնսդանի փաստաբանը խնդութենէ զատ ուրիշ պատճառ չէր կրնար մէջ բերել։ Իր կրցածին չափ լաւ պատասխանեց, խօսեցաւ ախտաբանական տեսակէտով և մեծ հմտութեամբ névrose du malին վրայ. իր յաճախորդը մենամոլ մը ներկայացուց եզրակացնելով որ պէտք էր Շառանդօն տանիլ քան Ռօքֆէյի հրապարակը ասոր նման անուղղաներ։

Քոնսդան Կինեառ միաձայնութեամբ մահուան դատապարտուեցաւ։

* * *

Առաքինի մարդիկ, անգութ ոճրի հանդէպ ունեցած իրենց ատելութենէն վերջին ծայր ուրախացան։

* * *

Քոնսդան Կինեառի մահը իր մանկութեանը պէս տիպար բայց դժբաղդ եղաւ։ Գլխատութեան բեմը ելաւ անվախ և առանց հանգիստ առնելու, խղճին պէս խազաղ ու պայծառ երեսով մը։ Վերջին վայրկենին, գիտնալով որ դահիճը ընտանեաց տէր էր և աղքատ, քաղցրութեամբ յայտնեց որ իր բոլոր ունեցածը անոր կտակած էր։ Այս վերջինը, յուզուելով այս ատիճան բարեգործութենէ, հազիւ հազ կրցաւ երեք անգամէն կտրել իր բարերարին գլուխը։

* * *

Երեք ամիս յետոյ, Քոնսդան Կինեառի բարեկամներէն մէկը, հեռաւոր ճամբորդութենէ մը վերադառնալով իմացաւ այս պատուաւոր մարդուն տխուր վախճանը, որուն արժանիքը մինակ ինք գիտէր։ Կարելի եղածին չափ դարմանելու համար ճակատագրին անարդարութիւնը, մարմարեայ գեղեցիկ դամբան մը ապսպրեց իր բարեկամին համար, որուն տապանագիրն ալ ինք գրեց։ Սակայն հետեւեալ օրը արիւնահեղութենէ մը մեռաւ։ Ասով մէկտեղ ծախքերը կանխիկ վճարուած ըլլալով, գլխատեալը իր դամբանը ունեցաւ։ Տապանագիրը փորագրող գործաւորն ալ ինք անձամբ սրբագրեց ձեռագրին մէջ գէշ գրուած գիր մը (B-ն R-ի փոխելով)։ Եւ դժբաղդ բարերարը, իր կենդանութեան միջոցին անծանօթ, հանգչեցաւ մահուան գիրկը սա մշտնջենաւոր տապանագիրով.

CI-GiT CONSTANT GUIGNARD
HOMME DE RIEN (*)

ԺԱՆ ՌԻՇԲԼԷՆ

Թ-ԷԷ. Ա. ԵՐԷՑ

(*) Այսինքն փոխանակ «օմ տը պլէն», բարեգործ ըլլալու, «օմ տը ռիէն» եղեր է որ կը նշանակէ ոչինչ մարդ։

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀՈՎԵՐԷՆ

ԿՆՈՋԱՍ ՕՁԻՔԸ

Արդի «մայիսեան» դեղեցիկ օդերէն օգուտ քաղելով, վերջերս՝ կիրակի օր մը պտոյտ մը ընելու գաղափարաւ Գատրգիւղի և Թիւ չոգենաւին մէջ կը դանուէի, ուր պատահաբար զուարթամիտ բարեկամի մը հանդիպեցայ։ Շոգենաւին վերնայարկը փառաւորապէս բազմելով սկսանք տեսակցիլ։

Հանրածանօթ թիւ 4 չոգենաւը սովորաբար իր ճամբորդութիւնը կը կատարէ ժամացոյցին մեծ սլաքին հետ արշաւելով՝ անոր բոլորած շրջանին հետ համընթաց։ Բաւական ժամանակ ունէինք ուրեմն՝ երկու բարեկամներ իրարու պատմութիւններ ընելու և նոյն իսկ հռոմայեցւոց պատմութիւնն ալ ծայրէ ի ծայր կարդալու, իբր ժամանց։ Խնդիրը նիւթ մը գտնելուն վրայ էր, ինչ որ չերկարեցաւ, որովհետեւ զուարթամիտ բարեկամս Եւայի ընկերակցութիւնը կը վայելէր։ Ընդհանրապէս ամուսնացեալները ամուրիներէն աւելի բան գիտեն .... ընտանեկան փորձանքներուն նկատմամբ։ Շատ չի տեւեց՝ բարեկամս խրատականներով սկսաւ ինձ հետ խօսիլ սապէս.

—Քեզի բան մը ըսեմ, երբէք չամուսնանաս կեանքիդ մէջ. դժոխք է եղեր, ես չգիտէի։

—Ամուսնութեան խնդիրը բժշկութեան խնդրոյն կը նմանի. որու որ օգնէ՝ անիկա կը գովէ զայն, իսկ հակառակ պարագային՝ պարսաւական ածականներու շարքը անվերջանալի է։

—Կ'ընդունիմ որ բոլոր ամուսնութիւններն ալ դժոխային չեն. բայց իմ ամուսնական կեանքս չատ տարօրինակ է։

—Զարմանալի բան։

—Այո՛։ Երեւակայէ կին մը որ արդուզարդը կը սիրէ.....

—Ոչինչ բան, այդ ըլլայ խնդիրը։ Գիտեմ, հիմա պիտի լսես որ՝ նորաձեւութեան հետեւելով արտաքոյ կարգի փուճ ծախքերու կ'ենթարկէ քեզի...

—Բայց միմիայն այդ չէ խնդիրը։

—Հպարտ է, պիտի աւելցնես. բայց կիները առ հասարակ հպարտ են, ի՞նչ կ'ըլլայ ատկէ, կարեւորութիւն չես տար եղաւ գնաց։

—Զէ սիրելիս, չէ. քու երեւակայած դժոխային Եւան չէ իմ կինս։

—Պարզապէս չըսե՞ս որ օձ մըն է։

—Ինչպէս կարելի է, ինչ ինչ բաներ ունիս ընտանեզուրկ տղան, Աստուծոյ ուղղելու։

Ցեռոյ Ցէշնոյոտ, ղբինէ և արդէն հաւատացեալներ կամաց կամաց սկսան գրաւել եկեղեցին ու հրճուեցնել հոգին Յովհաննէսի որ քաղցր տպաւորութիւն կզգար, շրջապատուած աւանելով զինք ազգակիցներէ։

Ամբողջ պատարագին տեւողութեան պահուն ոտքի վրայ աղօթեց նախկին ուսանողն ու եկեղեցիին աւարտումէն ետք, գաւիթ ելաւ դիտելու համար խումբը ժամերներու որոնք ուրախ զուարթ տուն կը վերադառնային, առանց հետաքրքրուելու իր համեստ գոյութեամբ։

Ամենէն ետք ծերունազարդ քահանայ մը դուրս եկաւ ու սիրալիր ողջոյն մը տալով որպիսութիւնն հարցուց։

Տասնհինգ օրէ ի վեր առաջին անգամ կ'արժանանար բարեկամութեան ցոյցի, ուրախութենէն տակն ու վրայ եղաւ և խորին պատկառանքով ատուծոյ պաշտօնեային ալն համբուրեց։

—Նո՞ր եկած էք Իզմիր, զաւակս, հարցուց քահանան։

—Այո՛ Տէր հայր, հազիւ տասը հինգ օր կայ որ եկած եմ Պոլիսէն։

—Բնիկ Պոլսեցի էք կարծեմ, ձերբ լեզուն կը խոստովանի արդէն։

—Այո՛, Պոլսեցի եմ։

Քահանան որ իր բարեսրտութեամբ հռչակուած անձնաւորութիւն մ'էր. Յովհաննէսի մաքուր լեզուն, քաղաքավար դիրքն ու վստահար երեւոյթը չի կրնալով իրարու հետ հաշտեցնել, խօսակիցը աւելի մօտէն ուսումնասիրելու բարեմտութեամբ,

—Ներեցէք, առեւտրական գործո՞վ եկած էք հոս թէ ուրիշ պաշտօնով, հարցուց։

Ընտանեզուրկ տղան դեմի դեղին կարեցաւ ու յայտնի տատամսումով.

—Առեւտրական գործով եկած չեմ, ըսաւ և այնչափ վերջացաւ տեսակցութիւնը, մեծ սփոփանք պատճառելով Յովհաննէսին և հետաքրքրութիւն առթելով քահանային։ Իսկ ժամկոչներէ մէկը որ քանի մը անգամ տեսած էր զայն փողոցի փոքրագործութեան պահուն, առանձնաբար քահանային ըսաւ որ «ոտքի վրայ ֆանէլա կը ծախէր և կարեւորութեան արժանի մէկը չէր։»

Խան վերադարձին չի կրցաւ զսպել ինքզինք տղան ու սկսաւ աղի արցունք թափել թշուառութեանը վրայ։ Դրամագլուխդ փճացընելու համար ամէն ջանք ի գործ կը դնէ ուրեմն. այն ատեն իրեն ըսէ որ մալիֆաթուրաձեւ եւ կամ թէ հանդերձավաճառ, ու այս ընթացքով պիտի անանկանաս։

—«Բիացայ»էն տեղեկութիւն չունի, եղբայր։ Եթէ վաճառած դրամները կարեւոր և կամ օգտակար բաներու համար ըլլար՝ սիրոս չէր ցաւեր այնչափ։ Երեւակայէ, տարօրինակ «մէռաք» մը ունի։ Երբ «Մըլավուզ»ը այս աղջիկը ինծի առաջարկեց, իրեն հարցուցի որ ջղային ունի՞, որովհետեւ հիմա «մօտա» է ասիկա։ «Զէ օրիորդի, ինչ կ'ըսես», ըսաւ և այնպիսի գովեստներ շռայլեց անոր նկատմամբ որ՝ օրացոյցին մէջ աղջկան անունը փնտռելու եւայ տեսնելու համար թէ նշանակուած էր հոն նոր «սրբուհի»ներուն ցանկին մէջ և....

—Գլխուդ փորձանքը գտար։

—Աղէկ ալ կ'ըսես։

—Բայց ի՞նչ է տեսնենք այդ տարօրինակ «մէռաք»ը։

—Արդուզարդը կը սիրէ ըսինք, լաւ. բայց դուն կ'ուզե՞ս որ մանաւորաբար իր օձիքին յատկացնէ այդ սէրը։ Անպատճառ ամէն շաբթու հագած զգեստին օձիքը պիտի փոխուի ձեւով, տեսակով և գոյնով։ Ան թաւիշ է կ'ըսէ՝ ան «բրլիւշ», ան «պօա» է կ'ըսէ՝ ան «ֆուռիւռ» ու մէյ մ'ալ կը նայիս որ զգեստին օձիքը փոխուեր է. ինք ալ չի կարեր դէմ՝ «մօտիթեաղ»ի կուտայ։ Բժիշկը կ'ըսէ թէ ջղային է ատիկա։ Երեւակայէ եղբայր, 200 ոսկի դրամ ծախեր եմ և այս օրերս երեք տարի կ'ըլլայ ամուսնանալս ու առած դրախտայէս չատ աւելի մխիթարեմ եմ միմիայն օձիքի համար։ Վերջապէս չաղնտեցայ սա կնոջս օձիքէն։

—Ախ սա ամուսնութիւնը՞ հէ՞...

—Բերանդ պագնեմ. տեղը չէ հիմա ամուսնալուծելու՝ դուն ըսէ.

—Կնոջ մը օձիքին համար չ'արժեր. չափազանցութիւն կը նկատեմ այդ ատիճան յոռետեսութիւնը։ Սակայն կրնաս լքել կինդ կերպով մը։

—(ուրախութեամբ) Ինչպէ՞ս...

—... Խախ..... ձեռքդ պագնողին տուր։

—(խնդալով) Վա՛յ թշուա՜ռական...

Այս միջոցին նաւապետը «սթօրէռ» կը պոռար։ Վերջապէս հասած էինք նաւամատոյց։

ՊԱՒԼՈՍ

ԿԻՆ, ՍԷՐ ԵՒ ՀՄՈՒՍՈՒԹԻՒՆ

(ՆԵԱՆԱԻՈՐ ԴԷՄՔԵՐՈՒ ԿՈՂՄԱՆԷ ՋՈՒՐՑՈՒԱԾ)

Կիները՝ աւելի վտանգաւոր մարդիկը կը սիրեն, որովհետեւ կը նմանին դիւերային այն թիթեռնիկներուն՝ որոնք միշտ լոյսին շուրջը կը դառնան առանց երբէք մտաբերելու թէ կրնան այրիլ։

—Մարդ՝ իր սիրելւոյն թերութիւնները տեսնելու է այն աչքով, որով իր թերութիւնները կը տեսնէ։

—Իր սիրելւոյն թերութիւնները չը պիրղը ճշմարիտ սիրոյ մը չէ։

—Սիրահար ու սիրուհիներ իրենց թերութիւնները մեծ զգուշութեամբ կը ծածկեն իրարմէ. մինչդեռ երկու ամուսիններ զանոնք ընդհակառակը իրարու կը ցուցնեն։

—Երիկ-մարդոց թերութիւնները իրենց խելքով, մինչդեռ կանանց թերութիւնները իրենց որսով կը դարմանուին։

—Սիրոյ մէջ, է՛ն մեծ փափաքներու իրականացումը՝ է՛ն մեծ փորձանքներու աղբիւր կ'ըլլայ։

—Բնութեան մէջ առանց փափաքի սէր չկայ։

—Կիները՝ իրենց կարեւորութիւն չի տուող երիկ-մարդոց գոյութեան չեն հաւատար։

—Սրտին սիրող սէրը իր քոյնէն վտարելու փափաքը՝ կը նմանի արեւին դէմ քալել և սոխպել շուքը որ չերեւի։

—Սիրահարները մանուկներու կը նմանին. զիրենք քնացնելու համար քիչ մը օրօր, քիչ մըն ալ փայփայանք կը բաւեն։

—Ինքզինքին սիրահար ձեւացնողները՝ աւելի՝ կը յաջողին՝ քան ճշմարիտ սիրոյ ենթակայ եղողները։

—Սիրոյ ենթակայ երիտասարդ մը՝ իր սիրոյն համար՝ կշտամբել, հիւանդ մը՝ իր հիւանդութեանն համար՝ յանդիմանելու կը նմանի։

—Դեղեցկութիւնը՝ վաղանցիկ բուրում մ'ունեցող անուշահոտութեան մը պէս է. անգամ մը որ մարդուս քիթը վարժուի, այլ ևս հոտ չ'առներ։

—Կնոջ մը էն մեծ հարստութիւնը իր ամուսնոյն սէրն է։

—Բոլոր արարածներուն մէջ, է՛ն ստոր կենդանիէն սկսելով մինչեւ բանաւոր կինը, մօր մը սիրոը միշտ մեծ է։

—Անկեղծ ու հարազատ սիրոյ վրայ խօսող կիներու գրեթէ ամէնքն ալ կը նմանին այն կծծիներուն՝ որոնք մխիթարութեան վրայ կը ճառեն, առանց երբէք զայն գործադրելու։

—Երկու կիներու բարեկամութիւնը՝ երրորդ կնոջ մը դէմ զինակցութիւն մըն է։

—Աւելի դիւրին է համաձայնութիւն գոյացնել հարիւր երիկ մարդու, քան երկու կիներու մէջ։

Թ-ԷԷ. Ե. Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

Սելանիկ բնակեալ տիկին Ազնիւ Շիշմանեան իր հանգ. որդւոյն Հ. Շիշմանեանի յիշատակին համար հաստատութեանս երկսեռ որբոց տուած հոգեհացին համար հետեւեալներն նուիրած է։ 80 քաշ միս. 20 քաշ շաքար. 75 քաշ «քէրէվիզ». 20 քաշ ստեղին. 20 քաշ «իրմիկ». 10 քաշ իւղ. 30 քաշ բաթաթէս. 125 հաւկիթ, 1½ քաշ ֆրսթրզ. 1 քաշ վարդեղուր։ 100 լիտրն և 90 քիլօ հաց։

Անցեալ նոյ. և դեկտ. ամսոց մէջ սիկառի թղթի հասոյթն եղած է 3,240 ղրուշ։

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութիւն կը յայտնէ նաև հետեւեալ Սափրիչ արհեստաւորաց որք բարեհաճած են քանիցս Հիւանդանոց այցելելով անձնուիրաբար ածիլել բոլոր պատսպարեալներն և որք են։

Բարմաղ դարուէն՝ Հաճի Յակոբ աղա Խրլիսրեան, Գումգարուէն՝ Հաճի Կարապետ, Փիլիպոս և Աղաճան աղայք, Սամաթիայէն, Սէլիքսան Զարքճեան, հաճի Համբար Հալէպլեան, հաճի Համբար Յարութիւն և Կարապետ աղայք։

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան
(Ստ.)

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

)(100)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԷՐԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ՆԵՆԱՆԳԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

Անօթութեան զգացումը տեղի տուած էր շահու տենչին և Յովհաննէս որ առտուընէ ի վեր բան չէր դրած բերանը, հինգ զրուշի անակնկալ շահէն ոգեւորուած, աւելի եւս երկարեց իր պտոյտները մինչեւ իրիկուն։ Երբ Շահին խան վերադարձաւ, արդէն 7 զրուշ շահած էր, ինչ որ մեծ գրգիռ եղաւ իրեն ինքնօգնութեան սկզբունքին ամուր փարելու։

Ալ անկէ ետք ամէն օր առտուն կանուխ կ'իյնար փողոցներն ու մինչեւ իրիկուն հինգ տաս զրուշ շահելէ ետք միայն կը վերադառնար բնակարանը։

Այս չարքաշ սակաւապետ կեանք, թէեւ կրնար նպաստաւոր շարժել փողոցի մարդու մը, սակայն բարձրագոյն դպրոցի մը շրջանաւարտին համար չէր կրնար երկարատեւ ըլլալ։ Ինչ արդիւնք պիտի ունենար այս շրջուն փերեզակութիւնը։ Եթէ օրական տաս զրուշ ալ արտադրէր, չէր կրնար Յովհաննէսի ապրուստն իսկ ապահովել, քանի որ կենդանական կեանքէն աւելի բարոյական-ընկերական կեանքին կարօտը կը քաշէր։

Տասնհինգ օր եղած էր Իզմիր հաստատուելէն 'ի վեր և այնչափ ժամանակ առիթ չէր ունեցած ո՛չ բարեկամի մը հետ տեսակցելու, ո՛չ այցելութիւն մը ընդունելու, ո՛չ լրագիր, գիրք կարդալու, ո՛չ ալ սրտակիցի մը հետ երկու խօսք փոխանակելու։

Ապրուստը աղէկ գէշ ապահովելէ ետք ասոնց կարօտը կը քաշէր Յովհաննէս և հալ ու մաշ կ'ըլլար ընտանեկան կեանքի հեռանկարովը։ Հաղուստները բաւական ներկայանալի էին դեռ. կիրակի առտու մը ինքզինք կոկեց, վրան գլուխը մաքրեց, համեստ արդու զարդ մը ըրաւ և եկեղեցի փութաց, թէ՛ աղօթելու և թէ՛ գտնէ տղայութենէն ի վեր մեծցած մի-ջավայրին Քաղցրութիւնն ըմբոշխնելու համար։

Ժամանակը շատ կանուխ էր. թէեւ կոչնակը զարնուած, սակայն ժամերգութեան չէր սկսուած, եկեղեցին խորհրդաւոր երեւոյթ մը կը պարզէր. առաւօտեան մթնշաղին մէջ մէկ քանի սրբավայրերու առջեւ պլպլացող տարտամ կամթիներ միսթիք վեհութիւն մը կը սփռէին տաճարին մէջ որուն հսկայ սիւներուն տակ հազիւ մէկ երկու ծերունիներ իրենց ջերմեռանդ թէր ողբերներով կը թնդացնէին լռութիւնը Աստուծոյ տան։ Խունկի նուրբ հոտ մը ողողած էր եկեղեցին որուն վանմութիւնը կրկնապատկուած կը թուէր Յովհաննէսի, անոր սրտերու խօսող պարապութեան մէջ։

Վերջապէս ներս մտաւ պատարագիչ քահանան փիլոնը կռնակն առած ու բեմ ուղղուելով սկսաւ պարտաւորիչ սաղմոսերգութիւնն ընել ժամերգութենէն առաջ։ Աստուծոյ պաշտօնական թաւ ձայնն ու հաւատացեալի շեշտը յուզեց խեղճ Յովհաննէսն որ արդէն տղայ հասակէն ի վեր հոգեկան կեանքի մէջ մնած ըլլալով, սկսաւ արտասուել ու լռելեայն ձայնակցիլ քահանային։

—Տէ՛ր եթէ զրթունս իմ բանս։

Ա՛խ, եթէ շրթունքը բանար, ինչե՞ր, ի՞նչ բողոքներ ունէր ընտանեզուրկ տղան, Աստուծոյ ուղղելու։

Ցեռոյ Ցէշնոյոտ, ղբինէ և արդէն հաւատացեալներ կամաց կամաց սկսան գրաւել եկեղեցին ու հրճուեցնել հոգին Յովհաննէսի որ քաղցր տպաւորութիւն կզգար, շրջապատուած աւանելով զինք ազգակիցներէ։

Ամբողջ պատարագին տեւողութեան պահուն ոտքի վրայ աղօթեց նախկին ուսանողն ու եկեղեցիին աւարտումէն ետք, գաւիթ ելաւ դիտելու համար խումբը ժամերներու որոնք ուրախ զուարթ տուն կը վերադառնային, առանց հետաքրքրուելու իր համեստ գոյութեամբ։

Ամենէն ետք ծերունազարդ քահանայ մը դուրս եկաւ ու սիրալիր ողջոյն մը տալով որպիսութիւնն հարցուց։

Տասնհինգ օրէ ի վեր առաջին անգամ կ'արժանանար բարեկամութեան ցոյցի, ուրախութենէն տակն ու վրայ եղաւ և խորին պատկառանքով ատուծոյ պաշտօնեային ալն համբուրեց։

—Նո՞ր եկած էք Իզմիր, զաւակս, հարցուց քահանան։

—Այո՛ Տէր հայր, հազիւ տասը հինգ օր կայ որ եկած եմ Պոլիսէն։

—Բնիկ Պոլսեցի էք կարծեմ, ձերբ լեզուն կը խոստովանի արդէն։

—Այո՛, Պոլսեցի եմ։

Քահանան որ իր բարեսրտութեամբ հռչակուած անձնաւորութիւն մ'էր. Յովհաննէսի մաքուր լեզուն, քաղաքավար դիրքն ու վստահար երեւոյթը չի կրնալով իրարու հետ հաշտեցնել, խօսակիցը աւելի մօտէն ուսումնասիրելու բարեմտութեամբ,

—Ներեցէք, առեւտրական գործո՞վ եկած էք հոս թէ ուրիշ պաշտօնով, հարցուց։

Ընտանեզուրկ տղան դեմի դեղին կարեցաւ ու յայտնի տատամսումով.

—Առեւտրական գործով եկած չեմ, ըսաւ և այնչափ վերջացաւ տեսակցութիւնը, մեծ սփոփանք պատճառելով Յովհաննէսին և հետաքրքրութիւն առթելով քահանային։ Իսկ ժամկոչներէ մէկը որ քանի մը անգամ տեսած էր զայն փողոցի փոքրագործութեան պահուն, առանձնաբար քահանային ըսաւ որ «ոտքի վրայ ֆանէլա կը ծախէր և կարեւորութեան արժանի մէկը չէր։»

Խան վերադարձին չի կրցաւ զսպել ինքզինք տղան ու սկսաւ աղի արցունք թափել թշուառութեանը վրայ։ Ինչ քաղցր յիշատակներ ունէր Պոլսոյ կիրակիներէն, ո՞րչափ անհամբերութեամբ կը հաչուէր օրերը, կիրակիին հասնելու և ընտանեացը վերադառնալու համար ուր ամէն վայելք, երջանկութիւն կը սպասէր իրեն օրեր առաջ պատրաստուած։ Մինչդեռ հիմա տառապանքի Դողգոթա մը կը դառնար սուրբ օրը, քանի որ անգործութիւնն ու հանգիստը աւելի սաստկութեամբ կը չեշտէր պակասը սիրելիներուն և մեծութիւնը վիշտին։

Յաջորդ կիրակի կրկին եկեղեցի եկաւ Յովհաննէս ու դարձեալ ուշադրութիւնը գրաւեց քահանային որ անոր մեծ վիշտի մը ազդեցութեան տակ տառապիլը կռահեց. այս անգամ ուրիշ ծրագիր մը յղացաւ մտքին մէջ. որ թէ՛ իրեն և թէ տղուն հաւասարապէս օգտակար պիտի ըլլար։ Եկեղեցիէն անմիջապէս վերջ օձիքէն փակաւ և հրաւիրեց որ միասին ճաշեն իրենց բնակարանին մէջ։